Robert Ryan

Druhý případ doktora Watsona

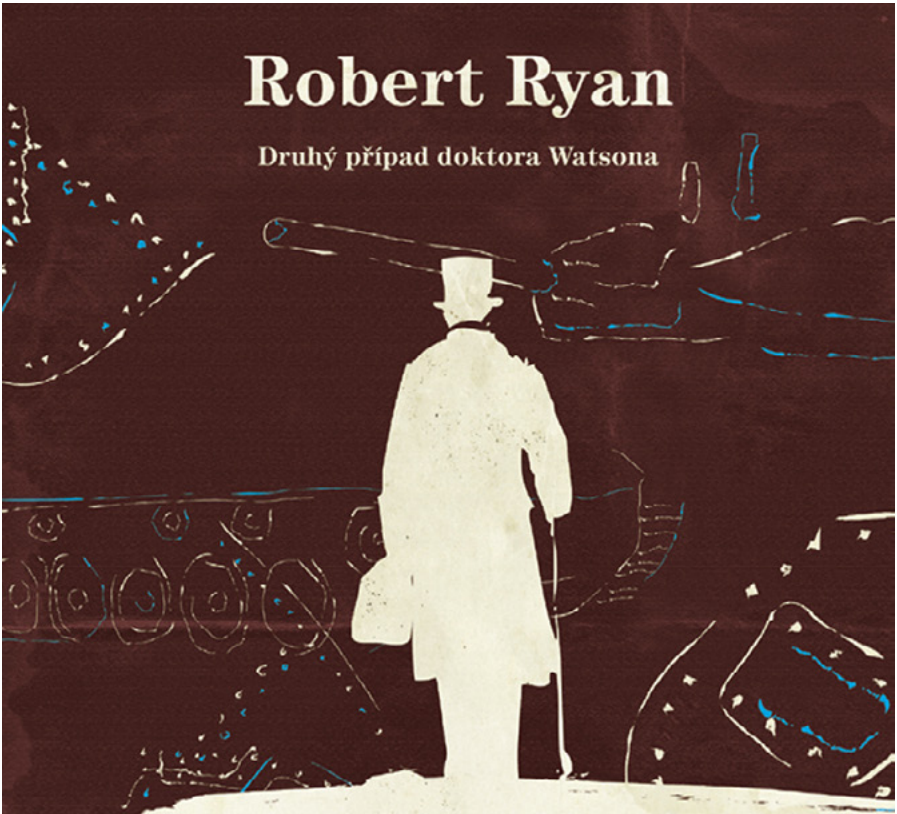

Mrtví nikam neutečou

„Brilantně vystavěná detektivka z prostředí první světové války. Ryan je velké překvapení tohoto roku."

PLUS

Mrtví nikam neutečou

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.cz

Robert Ryan
Mrtví nikam neutečou – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2016

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Robert Ryan

Mrtví nikam neutečou

Plus

Robert Ryan

Mrtví nikam neutečou

Přeložila Kateřina Kovářová

Plus

Gině

A její kmotře Christine

Taten statt Worte,
Zähne statt Tränen

„Činy, ne slova, zuby, ne slzy.“

motto Zvláštní námořní jednotky *Sie Wölfe*, 1916–1917

„Co to dnes bylo,“ zeptal jsem se, „morfium nebo kokain?“ Malátně zvedl oči od staré, švabachem tištěné knihy, kterou měl otevřenou. „Tohle byl kokain,“ řekl, „sedmiprocentní roztok. Nechcete to také zkusit?“

ze *Znamení čtyř* od sira Arthura Conana Doylea

Mrtví nikam neutečou

/Prolog

Zřízenci nesli šest těl po schodech do podzemní ledárny, která leží napůl skryta na pozemcích Suffolkského sídla. Velící důstojník „zvláštní" jednotky, jež vystěhovala ze sídla majitele i se služebnictvem, stál na konci schodů a sledoval zřízence, jak nesou tuhnoucí těla a při pokládání mrtvých na kamennou dlažbu odfrkují námahou. Každý zesnulý byl pevně zabalený ve voskové nepromokavé podložce. Vypadají jako novodobé mumie, pomyslel si chmurně.

Důstojník si zapálil cigaretu. Kouř pomůže zakrýt zápach rozkladu visící ve vzduchu. Ne z těch šesti těl – tihle chudáci zemřeli teprve před několika hodinami –, ale ze samotné ledárny, jejíž část před vypuknutím války sloužila mimo jiné k věšení ulovené zvěře, koroptví a bažantů. Vzduchem pronikal úporný ostrý pach zvěřiny.

Blížil se vrchol léta a plukovník nechtěl, aby mrtví před řádným ohledáním zápachu ještě přidali. Proto přikázal zřízencům přesunout je do nejchladnějšího rohu podzemní místnosti. Ale co na nich ohledají?

Plukovník se snažil udržet si pevný a nezúčastněný výraz, zatímco zřízenci rovnali mrtvoly do řady a pohybovali jejich nohama, aby byly naprosto rovnoběžné, jako by se tu konala nějaká soutěž o nejlépe položené tělo. Vnitřnosti se mu však kroutily. Svěřili mu tajný projekt, který měl válku dovést k rychlému konci, celé to skončit do Vánoc 1916 a proměnit hrůzy v zákopech i jatka na Sommě v hroznou, ale blednoucí vzpomínku. Jenže pak se na pozemcích sídla před generály, politiky a zatracenou nižší šlechtou stalo tohle. Šest mrtvých, z dalších dvou blábolící šílenci.

Ach ano, podařilo se jim to zamést pod koberec tak rychle a hladce, jak to jen šlo, test odložili z „technických důvodů“ a těla odnesli, až když z pozorovacích stanovišť zmizeli hodnostáři. Ale stejně to znamená pořádnou ostudu a významný neúspěch. A ještě zatraceně horší to bylo pro šest mrtvých členů Kulometných jednotek, připomněl si. Co k čertu řekne jejich nejbližším příbuzným? Bude muset stačit „Padl za krále a vlast“, zabalené do obvyklých prázdných frází.

Teď je plukovníkovým úkolem udržet vše pod pokličkou a přijít úmrtím na kloub dřív, než se někdo rozhodne přestat plýtvat penězi a muži. Zachránit projekt za každou cenu. Zřízencům před rozchodem nakázal nic neprozradit a vůbec nemluvit o ničem, co toho dne viděli, pod pohrůžkou toho nejpřísnějšího trestu, jaký mohl použít. Na ty, kdo zradí jeho důvěru, čeká vyhnanství, vězení a potupa.

Dalších pár minut kouřil a zíral dolů na zakrytá těla. Podložky při problikávajících petrolejových lampách vypadaly lesklé a odporně žlutozelené. Ta barva přesně odpovídala jeho pocitům. V ústech cítil pachuť žluči. Plukovník odhodil zbytek cigarety na kamennou dlažbu a típl ho špičkou boty. Zašlapával ho mnohem déle, než bylo pro uhašení třeba.

Ozvalo se za ním zdvořilé zakašlání a on se otočil a uvažoval, jak dlouho už má společnost. Byl to důstojník místní zpravodajské služby, mračil se, až mu mladé čelo zbrázdily hluboké vrásky.

„Ano?“ zeptal se plukovník.

„Zrovna zemřel Trenton,“ odpověděl mladík.

Takže sedm.

Sedm mrtvých za jedno odpoledne. A jeden ještě zbývá. Plukovník ucedil zvlášť šťavnatou nadávku. „Dejte ho sem přinést hned, jak to půjde. Kdo u něj byl?“

„Ta nová sestra.“

„No, tak zařiďte, aby mlčela. Řekněme si to na rovinu: Nechci,

aby o tom věděl kdokoliv mimo hlavní komisi, dokud si nebudeme jistí, v čem to vězí. Nenechám dva roky práce přijít na zmar kvůli nešťastné..." – podíval se na těla a roztřásl se. Neutuchající chlad ledárny mu zalézal do kostí – „nehodě," dokončil.

„Ale jak zjistíme, co se tam stalo?" zeptal se důstojník zpravodajské služby a ohlédl se přes rameno.

„Musíme doufat, že promluví ten, co přežil." Ať už všech osm postihla jakákoliv nevolnost, jeho zasáhla nejméně. Prostě upadl do letargie. „Hitchcock, že?" zeptal se plukovník.

Mladší muž přikývl. „A když nepromluví?"

Plukovník se nad tím na chvíli zamyslel. „Potom najdeme někoho, kdo ho přinutí."

Část první
10.–29. července 1916

/Jedna

Hlas zvonu se mu zabodl do srdce jako nůž. Při prvních tónech zachvátila jeho tělo třesavka a srdce mu bilo jako splašené, na čele mu vyrazily krůpěje štiplavého potu a dlaně mu zvlhly. Jak zvonění nabíralo na síle a zničehonic přestalo, hrozilo, že ho přemůže pocit slepé paniky. Následovalo ještě děsivější zlověstné ticho.

Plynový poplach.

Čas nasadit si masku. Major John H. Watson z Královského armádního lékařského sboru odstoupil od mladíka, kterého ošetřoval na jednotkové první pomoci, a podíval se pod selský stůl. Taška s plynovou maskou tam není. Mockrát o ni zakopl. Vzpomněl si, že ji pověsil ven na stěnu zákopu. Jestli se jedná o skutečný útok, bude tu masku potřebovat.

Zvon znovu zopakoval své varování, zdálo se ještě naléhavější než předtím. Uslyšel řev rotného. „Plyn! Plyn! Plyn! Dělejte, chlapi, natáhněte si to, jestli chcete, aby vám plíce zůstaly vevnitř, kam patří."

V zákopovém bunkru leží jen jeden další pacient, a ten masku nepotřebuje. Vydechl naposledy. Zřízenec Královského armádního lékařského sboru připravoval tělo toho chudáka k pohřbení a teď má plné ruce práce zápasu s vlastní maskou z gumy a plátna.

„Zřízenče, až skončíte, dejte masku i tomuhle!" zařval Watson a ukázal na svého pacienta. „Bude u jeho pušky. Jdu si pro svou obročnici."

Watson vyšel ze stanice první pomoci s nízkou střechou a nohy se mu smekaly po kluzkých a ošlapaných prknech. Před ním se na opačné straně zákopu nacházel výklenek, do podpůrných

rámů někdo navrtal kovové háky a ty tvořily jednoduchou venkovní skříň. Z háků visela rozmanitá sbírka plášťů, čepic, helem a kabátů, ale žádné plynové masky.

Do Watsona někdo narazil, až se zatočil a snažil se udržet na nohou. Muž, nějaký nadporučík, který přes vzduchový filtr vypadal vykuleně, se tlumeným hlasem omluvil a naznačil, že by si Watson měl zakrýt tvář. Mladší důstojník ukázal nahoru k světle modré obloze časného jitra. Jako záludná mlha se přes pytle s pískem předprsně plazily první pramínky šedavě zeleného plynu. Watson cítil, že ho začínají škrábat a štípat oči.

To ne. Plynný chlor už ne.

Bylo moc pozdě na to, doufat, že někde v zákopech najde volnou masku, a tak se otočil, aby využil alespoň úkryt, jaký mu mohla poskytnout první pomoc. Při tom mu však levá noha sklouzla z prkna. Zanořila se do slizkého bahna v zákopu, lepkavé hmoty, která tu hnije bezmála dva roky. Sevřela mu kotník a pevně ho držela.

Hrubě zaklel, ten zlozvyk získal od mužů z jednotky. Snažil se nohu uvolnit, ale sevření se jen upevnilo a podtlak mu táhl nohu hlouběji do bahna. Bude muset obětovat botu, drahocenného Trench Mastera, pár stojí deset guineí. S tím si teď nedělej hlavu, chlape. Tahej! Jenže bahno ho svíralo tak pevně, že nemohl ani pohnout prsty. Chytil se za koleno a škubl, ale bez výsledku. Nenasytné bahno, které si vzalo už tolik mužů, ho drželo pevně.

Teď už se hustý zhoubný plyn valil po stěnách zákopu. Plynový poplach se znovu rozezněl a tentokrát neutichl. Probíhá útok. Po celé frontě se k poplachu přidávala kakofonie sirén, houkaček, hvízdání a řinčení. Neumři tu, ne takhle. Ale už jen visel na zdi a sledoval, jak špína šplhá po jeho uvězněné noze, a v zoufalém pokusu udržet se prsty zanechával rýhy ve shnilém dřevě.

Rozhlížel se, zda mu někdo nejde na pomoc, jenže každý rozumný voják se schoval. „Pomoc!“ zakřičel. Jedinou odpovědí

mu bylo posměšné zasyčení plynu mířícího k němu, které se však ozývalo jen v jeho mysli. Watson zavřel oči, zadržel dech a čekal, až se plyn ukáže.

„Majore Watsone!“

Ostrý tón známého a očividně ženského hlasu ho vytrhl ze spánku. Otevřel oči. Před ním se nachází špinavé okno jeho ordinace a za ním Queen Anne Street zahalená mlhou, která se v tomto ročním období běžně nevyskytuje a díky níž se doprava omezila na projíždějící průvod přízračných obrysů. Není na frontě. Měsíce neviděl ani necítil zákop. Bahno už nebylo jeho stálým druhem a zatvrzelým nepřítelem. Další živý sen, takový, jaké ho sužovaly od návratu z Francie.

Otočil se na svou hospodyni paní Hobbsovou, stála ve dveřích na chodbu s tváří ještě staženější než drdol na její hlavě.

„Majore Watsone, vy jste neslyšel telefon?“

Telefon. Žádný plynový poplach.

Ukázala přes rameno, kde telefon ležel na pro něj určeném ořechovém stolku z Heal’s. Paní Hobbsová trvala na tom, že právě tento kus nábytku představuje pro nové zařízení jediné náležité místo. Ne že by ho sama ráda používala; s Watsonem měli dohodu, že si sluchátko normálně bude zvedat sám.

„Ne, neslyšel. Omlouvám se, paní Hobbsová. Kdo to byl?“

„Pan Holmes.“ Řekla to strojeně neutrálním tónem.

Cože, už zas? Watson se podíval na nástěnné hodiny. Byly tři odpoledne a Holmes už mu dnes volal čtyřikrát – možná dokonce pětkrát – a pokaždé opakoval jakousi bezvýznamnou novinku o tom, že má v domě nějakou vodní nádrž nebo co. Watson musel přiznat, byť se za to styděl, že začínal klimbat, kdykoli jeho přítel začal žvanit o podobně nedůležitých maličkostech. Obzvlášť pokud se týkaly včel.

„Čeká pořád na lince?“ zeptal se Watson.

„Předpokládám, že ano. Říkal, že je to důležité. Zněl vážně rozrušeně, pane.“

Vždycky je to důležité. A on je vždycky rozrušený. Watson pohlédl ven na líně se valící stěnu mlhy a v nose ho stále škrábal imaginární puch chloru. Smyslům už se nedá věřit. Stejně tak se bohužel nedá spolehnout na to, že jeho starý druh bude mluvit rozumně.

„Buďte tak laskavá a řekněte mu, že mám pacienta."

Paní Hobbsová při představě, že má lhát, našpulila rty a zavřela za sebou dveře.

Watson se posadil na židli a otevřel zásuvku s plechovkou Pilulek na nervy a rozum od doktora Hammonda, o nichž ho prodejce ujistil, že léčí mužské „zvláštní nemoci" z války. Plechovku neotevřel a vrátil ji na místo. Zapálil si cigaretu a cítil, jak ho příjemný kouř uklidňuje. Paní Hobbsové tak úplně nelhal. Má tu pacienta. Sebe.

Ale i když si užíval, jak mu tabák zahřívá plíce, uvnitř stále tepal otravný hlásek. Šlo o ten Holmesův hovor. Znělo to jako „Detektiv na penzi dělá zbytečný poplach".

Co když to jednou opravdu bude něco důležitého?

/Dva

Slečna Nora Pillbodyová ujela na kole suffolkskou krajinou dobré tři kilometry, než si přesně uvědomila, co jí vrtá hlavou.

Ráno začalo jako obvykle. Posnídala ovesnou kaši, naskládala do košíku úkoly, které přes noc opravila a oznámkovala, a vyrazila ze svého domku s dostatečným předstihem, aby mohla udělat zápis do knihy. Jako vždy přemítala, které důvody vyplení její třídu tentokrát: „Ten a ten tu není, slečno, protože musí pomoct stříhat ovce/sušit seno/řezat kravám rohy/zalívat brambory." Na poli se vždycky děje něco, co má přednost před pouhým učením.

Když vyjela ze slepé uličky, v níž stojí její dům, cesta ji vedla kolem farmy Cyrila Jeffordse, lízla Marshamský les s plachým stádem srn v táhlé zatáčce a potom pokračovala po staré honácké pěšině procházející pozemkem Morlandových. Cestu si tak zkrátila o dobrý kilometr, i když slunce na začátku léta povrch vysušilo na pořádný kostitřas. Morlandovi mají osm dětí, tři z nich chodí do její třídy. Se dvěma chlapci v armádě a jedním zrovna k odvodu rodina prožívá napjaté časy.

Slečna Pillbodyová se vyhnula měňavým pointilistickým mračnům mušek, jež jí překážela v cestě, a přitom stihla obdivovat záblesk třpytivě zelené vážky a babočku admirála nahřívající si roztažená křídla na plotovém sloupku. Nad kukuřičným polem se netrpělivě vznášel krahujec a ostražitě pátral po možné kořisti.

Pár set metrů před nízkou kamennou školní budovou jí došlo, co bylo během celé ranní cesty v nepořádku. Děti. Žádné tu nebyly. Uši jí zaplnil skřivaní zpěv s hrubšími tóny neklidných vran doprovázený skřípáním a praskáním pšenice a bzučením

poletujících včel, ale ne obvyklým žvaněním žáků přicházejících do školy.

Nemusela zastavit a říct Freddiemu Coxovi, aby přestal cvrnkat Bena Stonea do ucha, nebo přemlouvat chudáka Sidneyho Draytona s rozštěpem rtu, aby slezl ze stromu, kde se věnoval své největší zálibě: pozorování a zapisování letadel, která vzlétají a přistávají na letišti Královských leteckých jednotek. Nebo nahánět sestry Brantonovy, tři krásné a neuvěřitelně blonďaté dívky o rok od sebe, které světu vždy čelí ruku v ruce, jako by byly jedno dítě. S tím jejich ohavným otcem ale není divu, že dívky potřebují jednotnou frontu. A co osamělá malá Viktorie Hansonová, která se plahočívá po cestě, táhne za sebou nohy a auru melancholie, s těmi hlasitými vzdychy a velikánskýma očima, co mají snad neustále na krajíčku?

Kam se poděly všechny děti?

Cítila, že se jí stáhl žaludek, jako by něco špatného snědla, a hlava se jí zatočila pocitem podobným závrati. Takhle se naposledy cítila, když přišel telegram o Arnoldovi, jejím bratrovi. Matka podala hnědou obálku slečně Pillbodyové, ta ji však vrátila, nechtěla si zprávu přečíst jako první. Nakonec ji otevřely – a plakaly – společně.

Bylo mu devatenáct, o deset let méně než jí, když na něj, benjamínka, vrhl granát zákopový granátomet. Až mnohem později si uvědomila, že její bratr přišel na svět nečekaně, ale rodiče tvrdili, že je syn, po němž se třemi dcerami vždy toužili. Lidé říkali, že Nora a Arnold si jsou velmi podobní, ale ona to neviděla. Smutek nad jeho smrtí ji vyhnal z Chichesteru na suffolkský venkov, kde se učením dětí z této a okolních vesnic snažila vytěsnit z mysli válku a to, co dělá milionům mladých mužů, jako byl Arnold.

Nechybí tu jenom děti. Touhle dobou by měla na farmách vidět tucet lidí nebo víc. V létě paní Dottingtonová sebere vejce z kurníků a potom se vždycky opírá o bránu a nechá si tvář laskat slunečními paprsky. Starý „Zulu“ Jenkins, veterán búr-

ských válek, kterému by tipovala tak kolem devadesáti, bývá normálně venku na poli a pomáhá – nebo většinou překáží – svému synovi Johnniemu. A když ne, tak sedí na pařezu a potahuje z fajfky. A pak tu bývají dělníci, které nezná a kteří se zastaví a smeknou čepici, když jede okolo.

Nikoho z nich není vidět.

Děti nenašla ani před školní budovou, kde touhle dobou obvykle hrají kuličky nebo drápky nebo si povídají a pokřikují na sebe. Kluci hrávají třeba fotbal nebo kriket, děvčata skáčou panáka nebo přes švihadlo a drmolí u toho říkanky. Ale až na neznámé auto zaparkované před vchodem zelo hřiště prázdnotou.

Sesedla z kola, opřela ho o zeď a prohlédla si vůz. O různých značkách aut moc neví, ale podle šedivého laku a přes šablonu nanesených čísel po stranách kapoty dokonce i ona uhodla, že vůz patří armádě.

Slečna Pillbodyová si rozvázala stuhu pod bradou, sundala si klobouk a potom vkročila do malé vstupní haly školní budovy.

„Haló?" zavolala váhavě. „Kdo je tam?"

„Pojďte dál, prosím," ozvala se odpověď. Zvou ji do vlastní školy. Taková drzost.

Otevřela dveře a vešla do třídy, židle byly od včera nahoře na lavicích, na tabuli křídou napsané násobky šesti, protože žákům slíbila, že si je hned ráno zopakují.

V místnosti našla dva muže, jeden stál u tabule, druhý seděl na rohu jejího stolu. Ten na nohou byl starší – s takřka bílým knírem, desátník nových jednotek domobrany, všudypřítomných v městech a vesnicích Suffolku a východní Anglie. Naleštěné boty a hůlka v ruce svědčily o tom, že muž sedící na stole je důstojník. Měl hranatý obličej a tmavý knír, nejspíš je o pár let mladší než ona. Pohledný, pomyslela si, ale jeho ústa vypadají tvrdě a pronikavé modré oči vyzařují ledový chlad. Usoudila, že k dokonalosti mu chybí o trošičku silnější horní ret, ale

rozhodně je atraktivní. A tušila, že to o sobě ví. Když přistoupila ke dvojici, důstojník vstal a smekl čepici.

„Slečno Pillbodyová."

Takže zná její jméno. „Máte proti mně výhodu, nadporučíku...?"

„Booth. Nadporučík James Booth z Elvedenského komplexu výbušnin." Cítila na sobě jeho pohled, což jí nebylo příjemné. „Musím říct, že jsem čekal někoho staršího."

Vůbec neměla náladu na koketní lichotky. „Kde jsou mé děti, nadporučíku Boothe?"

Úšklebek ustoupil vážnějšímu výrazu. „Dnes do školy nepřijdou, slečno Pillbodyová."

„A proč ne?"

„Vlastně," řekl a růžová špička jazyka se mu na okamžik rozpačitě dotkla horního rtu, „se obávám, že v dohledné době do školy chodit nebudou."

Hlavou jí proletěla spousta možností – odvedou děti do války? Jde o karanténu kvůli nemoci? Evakuují je kvůli vzducholodím? –, ale žádná z nich nedávala smysl. „A proč ne?"

„To nemohu říct. Ovšem rozšířili jsme karanténní zónu kolem Elvedenu. Všechny farmáře v nájmu na nějakou dobu přemístíme a děti jdou s nimi.

„Jakou dobu?" naléhala. Ve skutečnosti zbýval do prázdnin jenom týden, to však její rozhořčení nijak nezmírnilo.

„To nemohu říct."

Podívala se na jeho uniformu a hledala odznak jednotky, ale na žádný nenarazila. Není to neobvyklé? Kéž by takovým věcem věnovala víc pozornosti. „Ke komu patříte, nadporučíku? K jaké jednotce?"

S tajnůstkářským úsměvem zopakoval předchozí výrok. Chladné oči jí napověděly, že dál se ptát nemá.

„Tyhle děti školu potřebují, víte. Plno jich ještě neumí číst a psát –"

„I to jsme zvážili. Tam, kam jdou, o ně bude dobře postaráno."

„A to je kde? Ne, mlčte. Nemůžete to říct." Cítila, jak v ní roste stejná zloba, jaká v ní kypěla, když musela jednat s místními. Tehdy jí řekli, že jejich mladá dcera se v šestnácti vdá a bude ženou farmáře, a nepotřebuje tedy žádné další vzdělání. „Nemáte žádné právo tohle udělat –"

„Ale ano," pronesl Booth najednou velmi úsečně. Sáhl si do náprsní kapsy a vytáhl složený kus papíru. „Mám plné právo na základě Dekretu o obraně při napadení Anglie. Vy vlastně žijete hned za novou zakázanou zónou, takže si můžete nechat svůj dům, ale po dnešku nebudete mít až do odvolání dovoleno pohybovat se kdekoliv po zóně."

„Ale –"

„A jestli do zóny vstoupíte, nebo vůbec jen zmíníte cokoliv z toho, co se vám dnes stalo, nebo budete s kýmkoliv z místních mluvit o této nebo jakýchkoliv následujících událostech, budete stíhána v souladu s tímto zákonem." Rozevřel list papíru a výhružně s ním zatřepal. „Je mi líto, že jsme vás nezastihli, než jste vážila cestu sem, ale měli jsme moc práce. Navrhuji, abyste se teď vrátila do svého domu. Samozřejmě dostanete finanční kompenzaci za svůj plat. Možná byste se mohla vrátit k rodičům do Chichesteru. Bez pochyby se najde mladý muž, který vás bude brát všemi deseti."

Rozzuřila ji jak hrubá poznámka, tak i skutečnost, že si o ní něco zjišťovali. „V životě je toho víc než jen hledání mladého muže."

Booth zdvihl obočí.

„A proti tomuhle se nedá odvolat?"

„Obávám se, že ne." Nasadil si čepici. Případ uzavřen.

Ukázal svému doprovodu, že jsou na odchodu. „Dívejte se na to z lepší stránky, slečno Pillbodyová. Máte prázdniny o něco dřív."

Nenapadlo jí nic, co by mohla říct, ačkoliv si chtěla dupnout a nadat mu. „No dobře. Ale měla jsem v plánu vést tady letní výtvarný kurz –"

„Zrušen," přerušil ji Booth stroze.

„A když budu později potřebovat něco ze školy?"

Nadporučík s desátníkem si vyměnili pohledy. Když se k ní znovu otočil, ucítila mrazení na krku a chloupky se jí postavily do pozoru. „Být vámi, ujistím se, že si dnes odnesete vše, co budete potřebovat. Pokud se sem vrátíte, slečno Pillbodyová, budete bez výstrahy zastřelena."

/Tři

Redaktor při pohledu na osobu před sebou vytřeštil oči. „Další!“ zavolal a do jeho kanceláře napochodovala nevšední podívaná: žena s rezavými vlasy oblečená v kůži, jako by se chystala na závod do vrchu v La Turbie. Na zaprášené tváři – velmi krásné, ale zdálo se mu, že ztrhané únavou – se rýsoval obrys ochranných brýlí. Do kanceláře *Motor Cycle Gazette* očividně přijela na motorce.

Sundala si rukavice a podala mu ruku. „Paní Georgina Gregsonová.“

Potřásli si rukama. „Daniel Samson.“

„Vážně?“ Redaktorovi bylo přes čtyřicet, rychle plešatěl, měl uslzené oči a vytrčené zuby. Vůbec nevypadal jako motocyklisté s dlouhou čelistí, které v časopise tak rád popisuje. Což bylo sotva překvapením, protože sám ve skutečnosti nejezdil.

„Ano. Vážně. Co pro vás mohu udělat, paní Gregsonová?“ Rozepnula si kabát, posadila se a z vnitřní kapsy vytáhla výstřižek z *Motor Cycle Gazette*. „Přišla jsem kvůli tomuhle inzerátu.“ Položila útržek na piják před ním.

Chvíli se na něj díval a potom vybuchl smíchy.

„Co je na tom k smíchu?“ zeptala se.

„Strávila jste nějakou dobu venku na chodbě?“

„Ano.“

„Takže jste viděla ostatní uchazeče?“

Ohlédla se přes rameno, jako by dveře byly průhledné. Opravdu tam čekalo pár dalších, kteří odpověděli na stejný inzerát, ale tušila, že jen málo z nich má její schopnosti. „Jistě.“

„A nevšimla jste si na nich něčeho, paní Gregsonová?“

„No, hlavně toho, že mají moc čisté ruce.“

Tuhle odpověď nečekal. „Prosím?“

„Někteří mají moc čisté nehty, na motor v životě ani nesáhli. Jsou prostě moc jemné. Myslím tím dlaně a prsty. Ani jeden mozol. Žádná manuální práce, obávám se. Mluvila jsem na chodbě s chlapíkem jménem Collins. Ten vypadá dobře. Podívejte se na jeho klouby. Ten už pracoval s klíčem."

„Ano, o tom přesně mluvím. Je to chlap. A vy ne."

„Vynikající postřeh, pane Samsone," odpověděla paní Gregsonová chladně.

„Ta pozice je otevřená pouze pro muže."

Ukázala na inzerát. „To se tam ale nepíše."

„Ano, píše."

„Ne, nepíše, pane Samsone," téměř zavrčela.

Popadl inzerát a přečetl ho. „Píše se tu: ‚V rámci důležitého válečného úsilí hledáme osoby s mechanickými a technickými schopnostmi, přednostně se znalostí benzinového motoru a motocyklů.' Vidíte?"

Paní Gregsonová se naklonila. „Ne, nevidím. Kde se tam píše ‚Pouze muže'?"

Samson teatrálně vzdychl. „Píše se tam ‚Osoby'."

„Já jsem osoba," odpověděla. „Zeptejte se, koho chcete."

Usadil se zpátky na židli. Chtěl, aby ta otravná ženská odešla. Takové jako ona zná. V časopise jim jednu stránku píše „Motorcyclatrix", ve skutečnosti lady Rose Penneyová, ale to podstupovali jen coby nutnou oběť ženám, které psaly stížnosti, že jejich pohlaví není v časopise dostatečně zastoupeno. Paní Gregsonová bez pochyby patří k těm, které do této aktivity chtějí zapojit ženy. Kdyby bylo po jejich, tenhle sport by se stal motorizovanou větví *Dámy*.

„No, je zjevné, že nemluvíme o ženách. Znalost benzinového motoru –"

„Na frontě jsem rok řídila sanitky, pane Samsone. Dokážu rozmontovat Daimler stejně rychle jako kdokoliv z mužů. Svou Rudge jsem přestavěla dvakrát. Chcete se mi podívat na nehty?" Natáhla ruku.

„To nebude nutné, paní Gregsonová. Podívejte, obdivuji, že se chcete podílet na válečném úsilí. Ale můžete přispět v tolika jiných oblastech. Říkáte, že jste řídila sanitky? Co takhle stát se sestrou? Krásná žena jako vy –"

„S tím jsem skončila," vyštěkla. Nehodlala podávat žádné další vysvětlení k tomu, proč doufá, že už nikdy neuvidí nemocniční oddělení nebo sanitku. Jako mnoho dalších ze zdravotnického personálu, který zažil frontu, se i jí držely zvuky a pachy. Zdálo se, že mozek nějak dokáže schovat obrázky roztrhaných a umírajících někam hluboko. Jenže při hlasité ráně se jí rozbuší srdce, jako by předznamenávala palbu dělostřelectva, a i ten nejnevinnější zápach se někdy jako záhadným kouzlem promění v nádech fenolu a sladkého rozkladu masa.

„Paní Gregsonová, já vám nemohu pomoct."

Už se rozčílila. „Ale já motorům rozumím, pane Samsone. Miluju motorky –"

„Je mi líto. Mám svázané ruce."

„Proč? Kvůli mému pohlaví?"

„To tomu nepomáhá," přiznal a pod knírkem se mu zableskl úšklebek.

Vstala a zapnula si kožený kabát, prsty se jí třásly stěží potlačovaným vztekem. „No, to uvidíme, že? Zjistím, co přesně se požaduje pro toto válečné úsilí, a zatraceně si prosadím" – odmlčela se, aby si vychutnala, jak sebou pan Samson při tom klení trhl – „že dostanu šanci to zkusit."

S těmito slovy se otočila na podpatku a odešla z místnosti, přičemž schválně práskla dveřmi, až se skoro rozletěly.

Samson zvedl sluchátko Kelloggova kancelářského telefonu a zmáčkl „volat".

„Mám dovnitř poslat dalšího?" zeptala se na druhém konci slečna Beasleyová.

„Je to muž?"

„Ano. Moc se omlouvám za tu paní, pane Samsone. Varovala jsem ji, ale ona byla tak... neústupná."

„Nic si z toho nedělejte, slečno Beasleyová." Bylo mu jasné, že jeho sekretářka nemohla s tou rudovlasou fúrií vůbec soupeřit. „Ale požádejte dalšího kandidáta, aby vteřinku počkal, prosím."

Otevřel zásuvku stolu a vytáhl sešit. Rychle našel pohotovostní číslo, které mu dal vládní resort využívající jeho časopis k náboru „technických hlav".

Samson zaváhal. Třeba ta žena jen plácá hlouposti. Jestli se chtěla zapojit, vždycky mohla dostat práci na autobusech. Možná jí to měl navrhnout. Ale stejně, nepřišla mu přelétavá jako ptáček. Spíš mu připomínala teriéra, který nenechá kost na pokoji, dokud není na kousky.

Díval se do sešitu na stránku s telefonním číslem. Samsonovi se třásla ruka, když si ho naškrábal, ale i tak se dalo přečíst. Slečna Beasleyová nechala tuhle paní Gregsonovou vyplnit kontaktní formulář, takže bude mít ve stole její adresu. Může tedy muži na druhém konci drátu říct, kde bydlí, bude-li třeba. Co jí udělá? Nejspíš ji k smrti vyděsí. Jako Samsona.

„Nahlaste kohokoliv podezřelého," rozkázal nevlídný muž. „Nebo kdo by mohl dělat potíže." Jaký výraz to použil? „Je-li vám život milý," tak to řekl. Zavolejte nám jakoukoliv drobnost, je-li vám život milý. Řečnický obrat, že ano? Ačkoliv zavalitý drobný muž, který ho vyslovil, nevypadal ani nejednal jako někdo, kdo bere slova na lehkou váhu. Říkal si pan Grover. „Služebník vlády," víc se identifikovat nechtěl. Už jen při vzpomínce na ty jeho oči, ledově chladné, vyzařující ne zrovna skrytou hrozbu, Samsonovi vyschlo v ústech.

Na vteřinu se mu paní Gregsonové skoro zželelo. Pud sebezáchovy však zvítězil. Zvedl sluchátko a počkal na spojovatelku. Whitehall 0101. Když na tohle číslo zavolá, paní Gregsonová už nebude jeho problém.

. . .

Pacient majora Watsona seděl na konci tělocvičny umístěné v křídle bývalé školy a současného „zvláštního“ oddělení. Doktor stál ve dveřích, za zády mu přešlapovala sestra, a než dal najevo svoji přítomnost, vojáka nějakou dobu pozoroval. Mladý muž, kapitán, měl na sobě světle modrou kombinézu, která ho slovy sestry označovala jako „jednoho z těch trhlých“.

Seděl u stolu a díval se na něj, jako by v knihovně četl noviny, jenže na stole nebylo k vidění nic než odřená místa a škrábance ve dřevě. Ať už tam sledoval cokoliv, mohl to vidět jenom kapitán sám. Pravá noha mu skákala nahoru a dolů, horní část těla měl zhroucenou do sebe, paže zkřížené přes hruď, rukama se držel za bicepsy a celý trup se téměř neznatelně kolébal sem a tam. Z hloubi hrdla mu vycházelo tiché a neměnné vrčení, jako by se snažil přehlušit nějaký jiný zvuk.

Doktor se v poznámkách dočetl, že mladík trpěl ataxií, tedy neschopností pohybu, úplnou paralýzou bez viditelné tělesné příčiny. Také měl afázii, poruchu řeči. Doktor navíc věděl, že za chlapcův stav nese do určité míry zodpovědnost.

Jen o sedm měsíců dříve v zákopech Francie Watson pomohl udělat z kapitána hrdinu a právě toto břímě hocha dovedlo na tohle „zvláštní“ oddělení ve wandsworthské nemocnici, uzpůsobené k práci s lidmi odnášejícími si z války zranění, jimž úřední činitelé teprve začínali rozumět. Kapitána porůznu klasifikovali slovy jako „emocionální“ nebo „ještě nediagnostikovaný (nervový)“. Ani jeden z těch výrazů doopravdy neobsahoval vážnost nebo podivnost příznaků, jaké může tak zlomený muž vykazovat. Mašinerie války ho nezabila, jen ho ve svých strašlivých neúnavných čelistech rozžvýkala.

Doktor se otočil přes rameno na sestru. „Zvládnu to sám.“

„Určitě, majore?“ zeptala se sestra.

„S kapitánem Fairleym jsme staří přátelé.“

V ten okamžik se na něj zlomený muž podíval a hlava se mu při otáčení kývala, jako by držela na pružině. Přes ošoupané

parkety v tělocvičně zíral na postavu stojící ve dveřích, ale jeho pohled zdaleka nenaznačoval, že by Watsona poznal. Jen další felčar, pomyslel si – pokud vůbec přemýšlí, uvědomil si doktor –, se svými zatracenými otázkami a pobídkami, aby se dal dohromady.

„Zdravím, kapitáne Fairley," pozdravil Watson a jeho hlas se v prostoru podobném jeskyni ztrácel.

Od pacienta se mu nedostalo žádné reakce.

„Nebude vadit, když se k vám připojím?"

Cestou ke stolu, kde naproti vojákovi stála židle, znělo pleskání jeho kožených podrážek o dřevěnou podlahu jako hra na tympány. Odtáhl židli a zeptal se, jestli se může posadit. Odpověď nedostal, ale stejně se posadil. Potom čekal.

„Gratuluji vám k povýšení," řekl nakonec.

Fairley stále zíral do stolu. Když se poznali, Fairley měl hodnost podporučíka. Potom v krajině nikoho zachránil Watsonovi život. Dobré zprávy z fronty byly nedostatkovým zbožím, takže Fairleyho příběh začal žít vlastním životem. Percival Philips z *Expressu* psal o „neznámém hrdinovi krajiny nikoho", a dal si záležet, aby už neznámý nebyl, a v Reuters si vybrali „anděla bahna". Dostal medaili. V měsících po jeho statečném činu se z Fairleyho stal jakýsi expert na ten pustý pás mezi frontami, převeleli ho na výzvědnou pozici a povýšili. Jenže při mapování „drátů" a německých předsunutých zákopů se tam venku Fairleymu stalo něco, co z něj udělalo ochrnutou trosku.

„Kapitáne, pamatujete si mě, nebo ne?" zeptal se. „Major Watson. Byl jsem doktor Watson. Setkali jsme se u Plug Street."

Muž sebou trhl, jako by dostal elektrošok, jaké ordinují těm s nejhorší válečnou neurózou. Watson spatřil v jeho očích záblesk života.

„Vybavujete si tu noc?"

„Jo. Major Watson, že?" zopakoval Fairley s intonací naprosto odlišnou od té, kterou od něj Watson slyšel při posledním hovoru.

Tehdy mluvil kultivovaným vzdělaným přízvukem absolventa Winchesteru. Tenhle hlas zněl... prostě skotsky.

„Ano, kapitáne. Měl jste dost vážnou –“

Větu už nedokončil. S nově nalezenou mrštností Fairley přeskočil přes stůl jako panter a Watson pod hybnou silou letícího těla spadl dozadu na podlahu a udeřil se hlavou o parkety. Watsonovo zorné pole se zúžilo, jak mu mužova váha drtila hrudník, a o vteřinu později se šílencovy dlouhé kostnaté prsty sevřely kolem jeho hrdla.

/Čtyři

Zvěsti vířily po Londýně jako zrnka prašné bouře. Zvlášť silně ten vítr vál přes ústředí Asociace zahraničních novinářů sídlící ve vysokém městském domě hned za St James's Square. Bradley Ross stál u podnikového baru pod pozlaceným stropem a doufal, že by se k němu mohly dostat nějaké útržky drbů cirkulujících v místnosti. Potřebuje dobrý příběh, nebo ho vrátí do New Yorku. A jemu se ještě nechce. Otec stále uhlazuje pírka rozčepýřená tou epizodou s nosičem holí v golfovém klubu. Slíbil mu všechny možné druhy hrůzné odplaty, ale peníze všechno spraví, jako vždycky. Ještě pár měsíců a na všechno se zapomene. Mezitím potřebuje ten příběh.

Mělo by to jít snadno. Koneckonců je válka. Jenže Britové používají tolik byrokracie a matoucího krytí, že se cítil, jako by tonul ve lžích, polopravdách a v některých případech v čiré fantazii.

„Jdete dneska na večeři?"

Ross se otočil a uviděl neznámou tvář. „Do Savoje? Ne."

Jednalo se o charitativní akci pouze pro muže a Ross věděl, že jí bude vévodit Gabriel de Wesselitzsky, výstřední prezident AZN a člověk, kterého mají podle Rossova mínění Britové omotaného kolem prstu. Rozhodně ví o lepších způsobech, jak utratit deset šilinků, které by ta večeře stála.

„Omlouvám se," začal Ross. Byl pyšný na svou paměť na obličeje, ale tento si nějak nedokázal zařadit. Patřil statnému třicátníkovi se širokými rameny, blond vlasy a širokým přátelským obličejem. Měl na sobě večerní oblek a košili s nápadnými smaragdovými knoflíky, které ve světle zářily a blýskaly se. „Vy jste od...?"

„Movietone. Dirk Alberts."

Ross nevěděl jistě, jestli se nepřeslechl. „Říkal jste Dick?"

„Dirk. Holanďan."

Holanďané byli neutrální, ale Ross cítil, že inklinují k britské straně. „Bradley Ross, *New York Herald*." Potřásli si rukama. „Kameraman, že? Patříte k těm, co nás pisálky připraví o práci?"

Alberts se zasmál. „Až lidi budou moct nosit v kapse filmový projektor. A i tak jen pokud nás pustí k válce blíž. Potřebujete dopis od Boha potvrzený Haagem. Takže mě poslali sem, abych vyčenichal do zpráv nějaký dobrý příběh ze zázemí."

„A našel jste něco?"

Ross si všiml lehkého šoupání nohama a tuhnutí těla. Alberts přitáhl ramena o trochu blíž k uším. Jo, ten chlap má příběh. Ale nevyžvaní ho.

„Promiňte, byla hloupost se ptát. Můžu vás pozvat na drink?"

Alberts opětoval Rossův přímý pohled. „Děkuji. Van der Hum a sodu."

Ross u barmana v bílém saku objednal kořalku a Old Jamaicu pro sebe.

„A co vy?" zeptal se Alberts.

„Jsme na tom skoro stejně. Nezískám povolení, takže se blíž něčemu šťavnatému nedostanu. Britové to drží pod palcem. Mají pět oficiálních válečných dopisovatelů – k čemu by jim bylo, aby se motal okolo nějaký Amík a říkal pravdu?"

Všech pět – plus pár zvláštních dopisovatelů jako John Buchan – dovolilo britské vládě, aby je sledovala a cenzurovala. Rossovy noviny by na tohle nepřistoupily.

Alberts zakroužil pitím ve sklenici. „Slyšel jsem o jedné zajímavé věci. Tady. V Anglii. Něco velkého."

„Nechte si to pro sebe," pronesl Ross a s předstíraným nezájmem mávnul rukou. „Neříkejte mi nic, čeho byste mohl litovat."

Alberts si pořádně lokl kořalky. „Nehodí se to pro kameru. Co se nás týče, nejsme zrovna moc nenápadní, že? Víte co, jeden

chlápek má scénář a druhý otáčí klikou nějaké velké černé bedny. Kameramana neutajíte."

„To asi ne."

„Vám k příběhu stačí jen zápisník. Já potřebuju hromadu vybavení."

Ross přikývl. Alberts právě pojmenoval jedinou výhodu tištěného slova nad filmem. „Díky vám si připadám ohledně novin o dost lépe," poznamenal.

„Řekl bych, že si tu najdeme místo oba," pronesl Alberts. „Hrajeme stejnou hru, jen ji nabízíme jiným způsobem. Myslím, že tohle leží na vaší straně hřiště."

Ross se napil rumu. Důkladně si Holanďana prohlížel a přičichl k jeho kolínské. Jde mu vážně jen o profesní laskavost? Jako by zeleň smaragdových knoflíků zářila každou minutou jasněji. Zvolil tu barvu náhodou? Možná jako cizinec neví, co v Londýně i New Yorku symbolizuje. „Tak o čem je, Dirku? Ten příběh."

Holanďan se potutelně usmál. „Jen fáma. Ne, ani to ne. Šuškanda."

„Šuškanda o čem?"

Alberts se k němu naklonil a Ross ucítil na uchu horký, alkoholem ztěžklý dech. „Něčem přísně tajném."

„Kde? Tady v Londýně?"

„Řekli mi, že v Suffolku."

„Suffolk. Zajímavé. A pověděl byste mi víc? Třeba u večeře?" zeptal se Ross a položil ruku na bar asi centimetr od Holanďanovy. Kameraman se neodtáhl, jen na ni zíral a říkal si, jestli si ty náznaky vykládá správně.

„Možná, až se trochu líp poznáme," odvážil se Alberts opatrně, kopl do sebe kořalku a položil sklenici tak, aby se jejich klouby dotkly. „Večeře zní jako dobrý nápad."

„A co to shromáždění v Savoji?" zeptal se Ross a uvědomoval si, že mu buší krev ve spáncích.

Alberts se zasmál a sáhl si na smaragdový knoflík, otáčel s ním ukazováčkem a palcem. Určitě ví, co to znamená – oba patří k zapovězenému bratrstvu. „Ale, nedělejte si starosti, nějak to vymyslíme."

Georgina Gregsonová s dupotem seběhla schody nájemního domu a děkovala Bohu, že se móda změnila a ženy už nemusí tahat sukně po zemi a při úprku ze schodů o ně zakopávat. Když doběhla na chodník, taxi stojící u obrubníku obrátilo praporek na „volno". Má štěstí.

Měla lístek na „promenádní koncert" sira Henryho Wooda v Queen's Hall na Langham Place. Když navštívila jeho koncert naposledy, publikum bučelo kvůli zahrnutí Beethovena a Wagnera, ale sir Henry přetáhl odpůrce na svou stranu vášnivou obhajobou, že velké umění přesahuje státní hranice. Tentokrát však zvolil velmi bezpečný program – Ravel, Debussy, Vaughan Williams a Elgar, anglofrancouzské hudební spojenectví.

Koupila si jenom jeden lístek, protože jí připadlo snazší ponořit se do koncertu, když šla sama a nemusela si dělat starosti, jestli pro doprovod není ten či onen kus moc moderní nebo třeba moc německý.

Zavolala na taxikáře adresu koncertní síně a při nástupu do auta se zachytila sukní. Až skoro uvnitř si uvědomila, že zadní sedadlo je obsazené.

„Ach, omlouvám se," začala. „Myslela jsem –"

„Zavřete dveře, paní Gregsonová," řekl muž, skrytý ve stínu.

Než mohla zareagovat, někdo ji hrubě zatlačil dovnitř a dveře se za ní zabouchly.

„Co se to děje? Odkud znáte mé jméno? Jak si dovolujete –?"

„Vy si mě nepamatujete, paní Gregsonová, že ne?" Při těch slovech se naklonil dopředu a posunul růžovou hladkou tvář do večerního světla. „Grover. Byl jsem seržant. Zřejmě jsem od té doby přibral pár kilo." Poplácal se přes napjatou vestu.

„Znal jsem vašeho muže. Pamatuju si vás jako Rudou ďáblici." Zavrtěl hlavou. „Takové jako vy se nikdy nezmění, že? Pořád děláte problémy. Věděl jsem to hned, jak jsem uviděl vaše jméno."

Předpokládala, že tím „takové jako vy" myslí ten tělnatý malý muž sufražetky, k nimž se pyšně hlásila. A ne, vůbec si ho nepamatovala. Snažila se tu několikaměsíční noční můru vytěsnit z paměti. „Rudá ďáblice" jí s oblibou přezdíval bulvár, když byla křivě obviněna z pokusu o vraždu předsedy vlády.

„Nebudu tu sedět a poslouchat takové věci." Paní Gregsonová se otočila a chtěla otevřít dveře, ale přes sklo hleděla přímo do obličeje zamračeného starého strážníka s licousy, který se opíral o vnější kliku, takže s ní nemohla pohnout. Sesunula se do sedadla a Grover po ní hodil kus papíru.

„Paní Gregsonová, zatýkám vás na základě Dekretu o obraně při napadení Anglie."

Papír odstrčila. „Vážně? Na základě čeho?"

„Na základě toho, že jste ohrozila národní bezpečnost, protože jste strkala nos tam, kam jste neměla, a ještě jste kolem toho dělala dusno." Zaklepal na přepážku a taxík se rozjel.

Paní Gregsonová horečně přemýšlela, co mohla v poslední době udělat.

„Jde o ten inzerát v *Motor Cycle Gazette*?"

Grover nasál vzduch skrz zuby: hrozně protivný zvuk. „A děláte to zas. Nejlepší by bylo, kdybyste až do tribunálu neříkala nic."

„Tribunálu? Jakého tribunálu?" To slovo v ní vyvolalo představu anonymních byrokratů v ušmudlaných místnostech, kteří rozhodují o jejím osudu bez soudce, poroty nebo právníků. Ucítila lehký nával strachu. Věděla až moc dobře, jak machinace právního systému dokážou spolknout celého člověka dokonce i v době míru. A dny habeas corpus už dávno minuly.

„Kam mě to vezete?" dožadovala se, když taxík zrychlil.

„Někam," řekl Grover s náznakem úsměvu, „kde se budete hned cítit jako doma."

Z pobaveného záblesku v jeho očích poznala, co tím myslí, a stálo ji hodně úsilí nedopřát mu zadostiučinění v podobě slz. Vezou ji zase do Hollowayské věznice.

Část druhá
11.–15. srpna 1916

/Pět

Něco málo po osmé Percy Littlewood naložil dřevěné přepravky na zeleninu do Warwické doručovací tříkolky a vyrazil na dvacetiminutovou cestu suffolkskými cestičkami do Elvedenského komplexu výbušnin. Civilisté měli jen vzácně jakýkoliv kontakt se zabaveným územím a během posledních pár týdnů se hokynář naučil neklást otázky a mlčet. Do toho, co za těmi stromy dělají, mu nic není.

Dokonce i v Pluhu, kde na téma Elveden nevyhnutelně došlo a kde s každým vypitým pivem nabývaly na důvěryhodnosti divoké spekulace a pohledy se nakonec upřely na něj, prostě jen pokrčil rameny. Dodávkami jídla a zásob si přijde na pěkné peníze, tedy na tolik, že je nehodlá zahodit zbytečnými řečmi. Viděl, co se stane tomu, kdo si pustí pusu na špacír. Ne, tohle je výnosný obchod, alespoň pro něj.

Což znamená, že pokud se dohoda protáhne na delší dobu, mohl by si dovolit požádat o ruku Lizzie Cosfordovou. Sice mezi nimi byl věkový rozdíl snad dvacet let, ale domníval se, že žena si v současné době nemůže dovolit být moc vybíravá. Hodně kluků Lizziina věku se nevrátí domů, a pokud si nedají pozor, Anglie se stane zemí starých panen. Noviny už zaplavily inzeráty zoufalých mladých dam, jejichž snoubence zabili ve Francii nebo Belgii, které nabízely, že si vezmou slepce či mrzáka a postarají se o něj.

Díky téměř nulovému provozu měl Percy dobrý čas, k bráně do komplexu výbušnin dorazil za něco málo přes čtvrt hodiny. Zastavil u zátarasu a tupozraký seržant se bez zájmu podíval do zadní části dodávky, aby se ujistil, že nikoho neveze tajně dovnitř, a potom mu dal znamení, ať pokračuje, a upozornil ho,

že má náklad vyložit na obvyklém místě, kde si také převezme objednávku na příští úterý.

Pomalu se šinul silnicí, vedla z ní stromy lemovaná příjezdová cesta k sídlu, ale jako vždy strhl volant a zajel ke kraji, aniž měl honosnou budovu na dohled.

„Člověk by řekl, že můžou postrádat někoho z těch mizerů a poslat je pomoct mi to vyložit," zamumlal Percy. Pokaždé však pracoval sám, asi pro případ, že by se začal s nějakým vojákem bavit. Vypnul motor a vystoupil do ticha časného jitra. Nelíbí se mu tady. Vždycky se cítí, jako by ho z podrostu pozorovali. Občas si všiml pohybu mezi stromy, zaslechl prasknutí větvičky nebo úryvek rozhovoru a smích, i když věděl, že jsou ubytovaní na druhé straně areálu. Běhal mu z toho mráz po zádech.

Littlewood rychle vyložil přepravky s plodinami, zasunul do horní dřevěné bedny účet a trochu se zasmál. To, co jim účtuje, rozhodně stojí za husí kůži dvakrát týdně. Došel pro svazek papírů, který mu zanechali v dřevěné bedně přibité ke starému dubu. Potom obratně otočil vozidlo, vrátil se k zátarasu a zamával na seržanta.

Až po třech kilometrech zastavil a prohlédl si objednávku. Podle očekávání tam našel i zvláštní hnědou obálku s nápisem „Požadavek na nové lékařské zásoby". Za to, že ji doveze Brendě na poštu do Thetfordu, dostane bez pochyby dalších deset šilinků.

Jenže obálka se trochu rozlepovala a on ji zvedl k ústům, aby olízl lepicí vrstvu. A potom zaváhal. Podíval se do zpětného zrcátka, aby se ujistil, že nikdo nejede. Vytáhl list papíru. Skutečně se jednalo o pečlivým rukopisem napsaný seznam lékařských zásob.

Obinadlo, sedm rolí
Mentolová mast, tři krabičky
Jed na krysy (z urginey přímořské)

Pohotovostní lékárnička (číslo 7)
Geeův sirup proti kašli
Scrubbův čpavek s mýdlem (2 lahve)
Hygienické vložky, stlačené (jedna krabice)
Čípky Enule (dvě krabičky)

Seznam pokračoval další dvě stránky. Půlku těch věcí by mohl sehnat v lékárně v Thetfordu, ale ne, tohle se musí posílat do Londýna. Další věc, o které má mlčet. Ale stejně, deset šilinků. Za ty by odpřísáhl, že černá je bílá. A peníze půjdou rovnou do sklenice s úsporami na svatbu s Lizzie Cosfordovou.

Zkontroloval, že na cestě pořád nikdo není, zařadil ve Warwicku jedničku a zamířil k silnici na Thetford.

Kdyby Percy Littlewood dokázal v tom nudném seznamu rozluštit kód, šifru, kterou pečlivě vyvinuly a přijímaly všechny strany, možná by nemyslel na Lizzie. Neboť v Londýně oči bystřejší než Percyho dokážou přečíst, že příčina smrti sedmi mužů, kteří zemřeli při nehodě na cvičišti, není o nic jasnější a že jediný přeživší zůstává němý. A také že poslední položka, žádost o rychlé doručení vinného tonika sv. Jozue – Jozue byl jeden z dvanácti zvědů poslaných Mojžíšem prozkoumat Kanaán a patron špionů – se snadno interpretuje.

Pošlete sem svého člověka.

/Šest

Osm členů Komise pro válečné neurózy zaplnilo přednáškový sál v Millbanku, všichni se posadili s napětím, jaká podívaná je čeká. V přední části sálu stál u řečnického pultíku v uniformě a s dřevěným ukazovátkem v ruce major John H. Watson. Za ním viselo bílé plátno používané k promítání. Lemovalo ho několik lnem podložených zavěšených exponátů, z nichž každý představoval určitý aspekt lidského těla – těla staženého z kůže s odhalenou tepennou, žilní a mízní soustavou, svalstvem nebo nervovými dráhami. Vedle pódia na kovovém stojanu visela za lebku lidská kostra.

Watson si prohlédl obecenstvo. Bylo tam pět důstojníků z Královského armádního lékařského sboru včetně Crockera, zástupce ředitele lékařských služeb a podplukovníka Roberta Armstronga Jonese, vedoucího ústavu pro choromyslné v Claybury, a potom tři civilní specialisté – dva neurologové a psychiatr. Komisi narychlo svolali k zodpovězení otázek, které vyvstaly kolem výskytu takzvaných bojových neuróz a léčby jejich obětí.

Watson si před nimi připadal mimořádně nekvalifikovaný. Jeho vlastní zkušenost s nemocí nebyla o moc delší než osm měsíců. Připomněl si však, že nad tou věhlasnou skupinou má jednu výhodu. Na rozdíl od nich nahlédl do temné jámy, do níž spadlo tolik vojáků. Jen díky štěstí a dobrým přátelům v ní sám neskončil. Ale cítil, jak ho k sobě táhne zoufalství a sklíčenost jako nějaká temná zlovolná gravitace. Jedině ten, kdo byl na frontě, nebo jako on ještě dál v bahně krajiny nikoho, si může dělat naděje, že porozumí tomu, čím vojáci den za dnem a rok za rokem procházejí.

Tady potřebuje udělat dojem především na zástupce ředitele. Watson na něj kradmo pohlédl. Podplukovník Percy Crocker – za zády mu říkají „Jumbo“ – je velké zvíře ve všech ohledech, s ušima, které by se daly napnout a použít jako plachty.

Když si zapálili dýmky a cigarety, Watson si odkašlal. „Pánové, děkuji vám, že jste přišli. Doufám, že pro vás dnešek bude představovat přínos. Jak víte, netvrdím, že jsem odborník na neurózy nebo psychiatrii. Vzděláním jsem prostý praktický lékař.“

„Tak nějak,“ řekl jeden z důstojníků, jako by tím celou záležitost uzavřel. Watson komentář přešel a pokračoval.

„Nicméně mám nějaké přímé zkušenosti s podmínkami v přední linii. Ocitl jsem se pod palbou. Říkám to bez jakékoliv snahy se vychloubat nebo povyšovat.“ Odmlčel se. Nechce v posluchačích probudit pocit méněcennosti. Věděl, že Crocker objížděl bojiště a zažil bombardování, ale byl si celkem jistý, že ostatní členové komise nikdy neopustili britské ostrovy. „Až vlastní zkušenosti s následky vystavení modernímu způsobu války vedly k mému zájmu o předmět válečných neuróz.“ Musí si dávat pozor, aby nepoužil výraz „granátový šok“. Právě před ním sedící zástupce ředitele toto spojení zakázal. „Zažil jsem noční můry, náhlé změny nálady a bezdůvodnou agresivitu, dokonce i vůči starým přátelům, kterým věřím, a také uzavření se před světem. Příznaky přetrvávaly mnoho týdnů po mém návratu domů, ale věděl jsem, že mé záchvaty jsou ještě mírné. Když jsem se poněkud zotavil, začal jsem se zajímat o případ mladého muže, s nímž jsem se setkal na frontě.“

Watson zvýšil hlas a oslovil technika sedícího v poslední řadě sálu. „Mohl byste ztlumit světlo? Děkuji.“

Řady stropních žárovek postupně zhasínaly, až se jediným osvětlením staly paprsek světla deroucí se přes kraje zatemňovacího závěsu a čtecí lampa na pódiu. Watson slyšel, jak se publikum v očekávání vrtí na židlích.

„Pusťte film, prosím...“

Projektor schovaný v prostoru podobném skříni, do něhož se obvykle umísťuje laterna magika, se s řinčením a vrčením probral k životu a do přední části sálu vyslal našedlý paprsek. Na obrazovce se objevil světlý čtverec plný tančících klikyháků.

Nahradil je obraz nervózního muže sedícího v prázdné místnosti. Mával rukama ve vzduchu a očividně se snažil odehnat imaginární roj dotěrných včel.

„Pánové, toto je kapitán Fairley. Mladý muž, kterého jsem prvně potkal v belgických zákopech, kde vystupoval naprosto rozumně, čestně a statečně." Na poslední slovo dal důraz a pro efekt se odmlčel. „Tohle je on několik týdnů po návratu do Anglie poté, co utrpěl totální nervové zhroucení, když ho německý postup uvěznil v krajině nikoho, kde přečkal bombardování z obou stran, než se mohl dostat zpátky k britské frontě. Už podruhé tam zůstal dlouhou dobu sám. Mnoha mužům to stačí jednou."

Ještě chvíli je nechal sledovat zmučeného kapitána, jehož výraz naznačoval, že se kolem něj odehrává jakási neviditelná hrůza.

„Věřte nebo ne, tady už je na tom lépe. Předtím trpěl ataxií a také sklony k násilným záchvatům." Watsonovi se ruka sama od sebe pohnula ke krku, ale zastavil ji. Přišlo mu lepší nezmiňovat Fairleyho fyzický útok na jeho samého při jejich setkání. Jednalo se o krátký výbuch vzteku a za okamžik už Fairley splaskl jako propíchnutý balonek.

„Sledujte."

Fairley se postavil, přičemž pořád odháněl imaginární trýznitele, a udělal pár kroků, při nichž jasně vyniklo podivné, vyšinuté držení těla příznačné pro spoustu pacientů. Vypadal jako loutka, které odřízli provázky, trhal a kroutil sebou, když se snažil ujít tři nebo čtyři kroky. Watson cítil u diváků znepokojení. Jemu samotnému se dokonce i po tuctu zhlédnutí těch záběrů svíral při pohledu na vojáka žaludek.

Film zakončily další klikyháky a potom skončil. „Světla, prosím," zavolal Watson.

Sálem se znovu rozlilo světlo a publikum zamžouralo.

„To je všechno?“ zeptal se Armstrong Jones. „Udělal nějaký další pokrok v uzdravování?“

„Obrázek si udělejte sami. Pánové,“ řekl Watson, „rád bych vás seznámil s kapitánem Fairleym.“

Technik seběhl schody po dvou, s úsměvem na tváři a rukou nataženou k Watsonovi na pozdrav. Ten mu s ní energicky potřásl.

„Omlouvám se za tu l-l-lest,“ spustil Fairley a otočil se ke komisi. „A-a-ale mysleli jsme si, že to ukáže pokrok, který jsem díky doktoru Watsonovi u-u-udělal.“

„No, mladíku,“ řekl Crocker, „jak se teď cítíte?“

„Lépe,“ odpověděl Fairley.

„To znamená,“ dodal rychle Watson, „lépe, než mu bylo. Kapitánu Fairleymu nebude vadit, když to řeknu, ale pořád má chvilky... říkejme tomu nestálost.“

Fairley souhlasně přikývl.

„Ale dříve nebo později se uzdravíte dost k návratu na frontu?“ zeptal se Armstrong Jones. „Nenecháte se propustit a nebudete žít z nějakého důchodu?“

Fairley ztěžka polkl. „Možná –“

„Nevím jistě, zda předmětem, tedy hlavním cílem terapie je prostě vrátit vojáky se šokem – neurózou na frontu,“ podotkl Watson.

Pár mužů si odkašlalo. „Komise vznikla za tímto účelem,“ odpověděl Crocker. „Množství případů válečné neurózy má vážný dopad na počty vojáků.“

„Vážně?“ zeptal se Watson podrážděně. Musí se ovládat. „A já si myslel, že to německé kulomety. Kolik vojáků zemřelo letos 1. července?“

Na to znal odpověď každý. Na světlo se pomalu dostávaly zprávy o rozsahu ztrát v bitvě u Albert, první fázi ofenzivy na Sommě. Jenže počet telegramů doručených rodinám napříč zemí vyprávěl příběh, který noviny nejprve nepřiznaly. Okolo

devatenácti tisíc mrtvých, celkem skoro šedesát tisíc zabitých či zraněných. A to jen za první den. A jen na jedné straně.

„O důvod víc," zahalasil Armstrong Jones, „poslat zpátky muže bez fyzických zranění."

„Ale oni jsou zranění," oponoval profesor Miller, jeden z civilních lékařů. Byl to šlachovitý muž s hustým vrabčím hnízdem ocelově šedých vlasů a neustále nesouhlasně staženými ústy.

„Přesně," rozzářil se Watson. „I když ne fyzicky –"

„Nesouhlasím," vyštěkl Miller. „Téměř všechny válečné neurózy způsobuje poničení periferních nervů z otřesu mozku a oxidu uhelnatého –"

Watson nemohl takové nesmysly poslouchat. Udeřil do řečnického pultíku. „Promiňte, profesore Millere. To je nesmysl. Tento muž neutrpěl žádné poškození nervů."

Miller začal rozhazovat rukama ve vzduchu, jako by dirigoval zvlášť složitou hudební skladbu. „Ale ta chůze, ta koordinace –"

„Nebyla důsledkem fyzického poškození." Watson se otočil na Fairleyho. „Mohl byste..."

Kapitán udělal přes místnost čtyři sebevědomé dlouhé kroky a stejný počet zpátky.

„Zničené nervy se takhle neobnoví. Ne za tak krátkou dobu. Souhlasíte?"

„Je to působivé," souhlasil Miller, i když neochotně.

„Jednu věc jsme ve filmu zachytit nemohli, a to hlas kapitána Fairleyho. Jako mnoho pacientů trpících válečnou neurózou začal mluvit s úplně cizím přízvukem. V jeho případě skotským."

Fairley se začervenal a díval se do země.

„Skotským?" podivil se Miller.

„Myslíme si, že to patří k psychickému útěku," vysvětlil Watson. „Snaze obývat jiné tělo, jakékoliv, které by nemuselo mít tytéž vzpomínky. Jeden z kapitánových prvních lékařů byl Skot. Když Fairley opustil nemocnici, vzal si jeho přízvuk s sebou."

„Takže, kapitáne Fairley," řekl Crocker, „udělejme si v tom úplně jasno. Dokážete si představit, že se v budoucnu budete moct vrátit do aktivní služby?"

Watson viděl, jak se Fairleymu po jedné tváří šíří vlna cukání, a všiml si, že má ruku zaťatou v pěst. Věděl, co to naznačuje. Jako plyn ze zatopené díry po granátu vykypěl náhlý záblesk paměti – často zrakový, někdy sluchový nebo čichový – ze zákopů a krajiny nikoho.

„D-d-doufám, že budu schopen znovu sloužit své zemi, ano."

Jestli si někdo z členů komise všiml vyhýbavé odpovědi, nedal to najevo.

„Pašák," řekl zástupce ředitele s řadou souhlasných přikývnutí. „Pašák."

Watson cedil slova skrze zaťaté zuby. „Pánové, nemohu se ubránit myšlence, že se na to díváme z odlišných perspektiv. Děláme našim mladým mužům něco příšerného, něco před touto válkou nepoznaného. Měli bychom se zabývat tím, jak je vrátíme do života, ne je vracet do toho" – ukázal rukou, jako by se fronta nacházela hned za zdí – „pekla tam, aby je znovu postřelili a zplynovali."

Mezi posluchači se rozprostřelo nepříjemné ticho. Watson si uvědomil, že poslední větu zakřičel. Upravil si kravatu.

„Prosím, další film, Fairley," dal pokyn.

„Pane." Kapitán, rád, že se dostal ze středu pozornosti, vyběhl schody a znovu vlezl do kabiny promítače.

„Podělíte se s námi o tajemství," zeptal se profesor Miller smířlivějším tónem, „jak jste takových výsledků dosáhl, majore Watsone?"

Watson ukázal na stoh papírů na stole u dveří. Olízl si rty a dával pozor na tón hlasu. „Tamhle leží poznámky k případu, které si můžete v klidu projít. Po pravdě, tato psychóza není ve svých projevech stálá, ale spíš se u každé oběti liší. Spojuje je silný pocit studu, úzkost, vyčerpání, nenávist k nepříteli a strach.

Pacienti trpí také osamělostí, cítí se odtrženi od spolubojovníků, a zakoušejí pocit selhání, že nesplnili svou povinnost. Nejdůležitější je ztráta pocitu mužnosti. Nezpůsobují to slabé nervy nebo sklony k nemoci." Všiml si pohledu doktora Jacobse, muže s lalokovitým obličejem, který hodně psal o dědičných charakterových vlastnostech, díky nimž jeden voják trpí válečnou psychózou, zatímco jeho druh se vůči ní zdá být imunní. „Takový syndrom ve skutečnosti poprvé popsali za americké občanské války, která v mnoha ohledech představovala první moderní konflikt: s minomety na kolečkách a primitivními kulomety. A ruští důstojníci vykazovali příznaky toho, co jejich němečtí lékaři za války s Japonskem nazývali *Kriegsneurosen*."

„Ale vašeho kapitána Fairleyho bych zařadil do kategorie citlivý typ. Myslím, že budete souhlasit," namítl Jacobs, jenž proslul jako odborník na simulování a šel ve stopách svého učitele sira Johna Collieho.

Watson zdvihl obočí i hlas. „Pusťte film, prosím."

„Okamžik, majore Watsone," přerušil ho Crocker. „Kdo přesně pořídil filmový záznam těchto pacientů?"

„Kameraman z Pathé."

„Pathé?" Crocker zněl doopravdy vyděšeně. „Majore, doufám, že se takové záběry brzy nestanou součástí filmových týdeníků v biografech? Myslete na morálku. Lidé by mohli nabýt dojmu, že se tohle děje běžně."

„Charles Pathé je starý přítel," namítl Watson. Ve skutečnosti byl Charles Pathé Holmesův klient a moc rád poskytl pomoc. „Ty filmy patří mně. Neexistují žádné kopie."

„No dobře," zabručel Crocker, kterého to uklidnilo. „Pokračujte."

Scéna se podobala té první: velmi nemocný muž se snažil vykonat jednoduché úkoly jako zapnout si košili nebo si zavázat tkaničky, až se s pocitem marnosti zhroutil z nedosažitelnosti cíle. Potom se začal procházet, ale při každém kroku se skrčil

nebo zatočil, někdy na okamžik klesl k zemi a potom se zase zvedl. Uhýbal smyšleným kulkám a granátům. V posledním záběru voják ležel zase na břiše s rukama nad hlavou a čekal, až pomine přízračné bombardování.

„Desátník Donnelly. Stejně jako Fairley absolvent Winchesterské školy. Jak víte, Winchesterská škola je v důstojnické třídě velmi hojně zastoupená. Ale Donnelly chtěl vstoupit do armády jako řadový voják, ne jako důstojník. Připojil se ke Královské irské střelecké pěchotě a účastnil se prvního dne bojů na Sommě. Pod těžkou palbou zachránil tři zraněné spolubojovníky, potom se vrátil a s pomocí Millsových bomb a pušky zničil kulometnou pozici, která zabila tolik jeho spolubojovníků. Někteří lidé si myslí, že si zaslouží Viktoriin kříž. Doktore Jacobsi, pochybuji o tom, že by tenhle muž patřil k citlivému typu. Jestli ano, tak pár tisíc takových by se nám hodilo."

„Podle mě to vypadá na syndrom falešného vyřazení," prohodil Jacobs opovržlivě. Jeho vlastní vynález, myšlenka, že duševní onemocnění podobně jako fyzické se dá předstírat za účelem dostat se domů. Považoval to za obdobu žvýkání korditu k napodobení srdečního onemocnění a myslel si, že je to mezi jednotkami „se slabou vůlí" Nové armády nakažlivé. „Je to jen fraška."

„Když jsem to viděl, moc jsem se neusmíval," odporoval Watson.

„A teď?" zeptal se Crocker. „Kde je pacient teď?"

„Světla," pokynul Watson po skončení filmu. „Donnelly měl ‚nedůstojnickou hodnost'," pokračoval opatrně, aby na komisi neštěkal. „Nedostal žádný odpočinek doma nebo na ‚zvláštním' křídle. Ne, jeho poslali do ‚ozdravného' oddělení netleyské nemocnice, kde takoví jako on žijí v plechových boudách a podléhají vojenské disciplíně, počínaje inspekcí v plné polní v šest třicet ráno, pochodovými cvičeními, výcvikem a hranými bitvami, které, jak mi řekli, mají za úkol pomoct jim ‚znovuobjevit mužnost'. Rodina mu pravidelně posílala balíky s antineurasthinem

doktora Hartmanna, které ve velkém množství pil. A které, jak víte, obsahuje jen sotva o něco víc než vaječný bílek a alkohol. Měl jsem v úmyslu sem desátníka Donnellyho dnes vzít."

„Ale?"

Watson si uvědomil, že zase bojuje s tónem svého hlasu. „Ale před dvěma dny se oběsil."

Ticho se naplnilo tikotem hodin v zadní části haly. „Aha. Tragédie. Ale o co vám jde, Watsone?" zeptal se Crocker.

Teď je třeba mluvit rozumně, rozhodl se Watson. „Potřebujeme jiný přístup k těmto nemocem, zvlášť pro nedůstojnické hodnosti. V této oblasti odvedl dobrou práci Charles Myers." Od jednoho člena publika se ozvalo nesouhlasné zakašlání. Myers byl armádní specialista na nervové otřesy, a i on si začínal myslet, že „rázný" přístup ke granátovému šoku nepřináší výsledky. „Tihle muži potřebují vidět své rodiny, své lásky, potřebují konstruktivní činnost. Ne aby jim pořád dokola opakovali, že už nejsou muži nebo vojáci."

Dveře do přednáškového sálu se otevřely a dovnitř strčil hlavu vojenský sluha. „Omlouvám se, majore Watsone. Obávám se, že máte návštěvu."

„Teď ne, chlape!" zahřměl Crocker. Sluha sebou cukl, zrudl, ale zůstal stát na místě.

„Jen pár minut," pronesl Watson mírněji.

„Říkají, že nemohou čekat. Prý jde o Donu."

Jen ne Dona. Watson se snažil ignorovat bodnutí paniky. Dona je žena, jejíž navštívenku na svých dveřích najít nechcete. DONA. Dekret o obraně při napadení Anglie.

„Omluvíte mě, pánové?" Ještě jednou ukázal na stůl. „Tady jsou poznámky, na které byste se mohli chtít podívat, než se vrátím."

Seděli ve vstupní hale budovy a oba kouřili. Vysoký šlachovitý Ir s pihovatou tvrdou tváří a tělnatý bývalý ženista. Coyle a Gibson. Takzvaní „uličníci" Vernona Kella. Součást toho, co

Watson znal jako Kancelář tajné služby, potom MO5, a teď, posledních pár měsíců, MI5. Tahle nevěrohodná dvojice byli tajní agenti.

Gibson zahodil cigaretu a zašlápl ji. „Á, major Watson. Omlouváme se za vyrušení. Šel byste laskavě s námi? Máme venku auto."

„Pane Gibsone, mám zrovna velmi důležitou–"

„Bude to muset počkat, majore," odpověděl Coyle tiše, ale neústupně. „Povolali vás."

„Povolali, vážně? A kdo přesně?"

Gibson mu podal složený list papíru. Southworth Professional, všiml si Watson mimoděk značky. Rozložil ho a přečetl si zprávu napsanou na stroji. „Watsone – ihned přijeďte s těmito muži. Vezměte si svůj lékařský kufřík. Jedná se o záležitost krajní důležitosti."

Podepsána byla roztřeseným, ale okamžitě rozpoznatelným písmem: „Sherlock Holmes."

/Sedm

Slečna Pillbodyová, vesnická učitelka bez školy, si ten den bude pamatovat až do konce života. Nestávalo se, že by k ní přišla pánská návštěva. Ale toho dusného odpoledne uprostřed srpna, kdy se ohřál dokonce i její dům se silnými zdmi, měla hned dvě a navíc o sebe skoro zakoply na kamenné dlažbě vedoucí ke dveřím.

První z nich přišla zrovna ve chvíli, kdy končila lekce hudby se skutečně nadanou Emily Torrentovou. Byl to cizinec v každém významu toho slova, jednak ho neznala, a také ve svém světle žlutém obleku a slamáku vypadal mnohem veseleji, než je ve vesnici zvykem. Zrovna si strčila do kapsy pár měďáků a třípenci, s nimiž Emily poslali – o celý florin méně, ale dost na to si poslechnout, co to děvče dokáže udělat se zanedbaným klavírem slečny Pillbodyové –, a v tom se ozvalo zaklepání na dveře.

Když otevřela, smekl slamák a moc se omlouval za vyrušení. I jeho přízvuk zněl v těchto krajinách cize.

„Vy jste Američan."

„To ano, madam. Bradley Ross. Dříve jsem pracoval pro *New York Herald*. Pronajal jsem si malý dům kousek vedle, rád bych v příštích šesti týdnech nebo tak napsal knihu."

„Knihu," podivila se. „Zajímavé. Román?"

Zasmál se. „Spisovatel sice jsem, ale ne tohohle druhu. Ne, bude o tom, proč by se Amerika měla připojit k Británii v boji s Německem a jeho spojenci. Pracovně jsem ji pojmenoval Dobrý boj."

Souhlasně přikývla. „To se mi líbí. A udělá to? Myslím, jestli se zapojí do války."

„Možná ano, když přidám svou trošku do mlýna. Takže se jen po americku představuji svým novým sousedům." Zašklebil se. „I když to nejde tak hladce, jak jsem si představoval."

Zasmála se. Slečna Pillbodyová si dokázala dost dobře představit, jak někteří z úzkoprsejších vesničanů mohli reagovat na to, že mezi zašedlé holuby přiletěl pestrý ptáček. „Nedáte si čaj? Mohli bychom se posadit v zahradě," dodala rychle, když starší listonoš Charles projel okolo na kole a skoro spadl, jak natahoval krk a ohlížel se na ně přes rameno. Bez pochyby má historku na večer do hospody: Slečna Pillbodyová pozvala k sobě domů muže.

„Skvělé. Ale nechci vám přidělávat starosti, protože určitě máte hodně práce, slečno...?"

„Slečna Pillbodyová. A vlastně nemám co na práci. Poslední dobou ne. Posaďte se." Ukázala za dům, kde pod kdouloní stál litinový stůl a tři ladící židle. „Budete muset smést listí a dejte si pozor na popadané ovoce." V hlavě si poznamenala, že musí plodící strom sklidit. Má spoustu času udělat džem. „Nerada bych, abyste si ušpinil ten krásný oblek."

„Ale, nedělejte si starosti. Určitě je poblíž prádelna."

„Pane Rossi, tady není poblíž nic, jak brzy zjistíte. A když už tu něco je, musíte k tomu dojet dlouhou objížďkou."

„Ano, to jsem viděl. Zahradili hlavní silnici. Musím říct, že se netvářili zrovna mile, když mi vysvětlovali, že bych měl vypadnout. Slušné chování nic nestojí, řekl jsem. A potom ten chlapík zahrozil, že mi strčí bajonet do... Každopádně, čaj bych si dal rád."

Slečna Pillbodyová čekala, až se uvaří voda v konvici, a přitom svého návštěvníka pozorovala vitrážovým oknem z kuchyně. Má výrazné, přímé rysy, široká ramena, spoustu světlých vlasů vzadu a na bocích sestříhaných nakrátko, ale s půvabnou ofinou na čele, a je o dobrých deset patnáct centimetrů vyšší než většina mužů ve vesnici a okolí. Ti se podobají místním domům – jsou stísnění, tmaví a špatně stavění. Vyšší je jen farář,

a ten pochází z Oxfordshiru. Došla k závěru, že za vyvážené proporce pana Rosse může americká strava.

Podívala se na řadu viktoriánských panenek, které kralovaly vršku jejího prádelníku. Zachytila neživý pohled své nejmilejší a zeptala se: „Co si myslíš o panu Rossovi, Heidi?“

Dle očekávání od keramické tváře žádná odpověď nepřišla, a tak vzala konvičku, šálky, mléko a šest sušenek – tedy všechny, které zbyly poté, co rozdělila obsah plechovky se sušenkami svým žákům – do zahrady.

Ross zíral na oblohu, clonil si oči a sledoval, jak maličká tečka dělá na nebi piruety. „Je to Vickers?“ zeptal se. „To letadlo?“

„Na to se mě neptejte, pane Rossi,“ odpověděla. „O těchhle věcech nic nevím.“

„Bradley, prosím. A čaj bych si dal černý, jestli to nevadí.“

„Samozřejmě. To letadlo je z letiště v Thetfordu. Občas sem přiletí vzducholodě, snaží se ho bombardovat.“

„Vážně?“ nedokázal potlačit vzrušení v hlase. „Jak často?“

„Moc ne. A nebojte se, ve vesnici nikdy vážné škody nenadělají.“

„Ne, ale udělají dobrý úvod knihy. Ohavní Němčouři bombardující idylické anglické pastviny svými stroji lehčími než vzduch. Děkuji.“ Vzal si čaj. „Takže, slečno Pillbodyová, už víte, co dělám já. A co vy? Malujete“ – ukázal na prázdný malířský stojan postavený v zahradě – „a hrajete na klavír?“

„Obojí celkem dobře.“ Ve skutečnosti se při pohledu na své akvarely dmula pýchou. „Ale především učím, tedy spíš učila jsem ve vesnické škole.“

„Minulý čas?“

Po chvíli zaváhání mu řekla o tom, co místní nazývali Čistka. Tím nikomu neuškodí. Koneckonců o tom tady všichni vědí. Vlastně někteří ani snad o ničem jiném nemluví.

„A nemáte ani tušení, co tam dělají? V lese? V areálu?“ zeptal se a natáhl se pro sušenku.

„Ne. Bylo nám řečeno, že se nemáme ptát. ‚Je-li nám život milý'." Zasmála se a začala šeptat, tak potichu, že by slova odnesl i toulavý poryv větru. „Jeden muž z vesnice, Jimmy, co pracuje v kovárně, ale byl, je, i pytlák, tvrdí, že se jednou v noci dostal dovnitř. Do areálu. Honil jednoho z těch tlustých ptáků, které letos nikdo nezastřelí. Slyšela jsem, že si stoupl v hospodě a vykládal všem, co ho poslouchali, že jde o nějaký nový druh zbraně. Tepelný paprsek. Jako v H. G. Wellsovi... víte."

„Páni. Měl pro to nějaký důkaz?"

Zavrtěla hlavou. „Ne. Mluvil z něj alkohol. O pár dní později zmizel. Na tři týdny. Říkají, že se vrátil, protože se v jeho domě někdy svítí, ale dveře neotvírá."

Ross vypadal zmateně. „Takže si myslí...?"

„Někdo ho odvedl a promluvil mu do duše. Velmi důkladně, pane Rossi. Z čehož usuzuji, že ať už se tam děje cokoliv, do své knihy byste to dávat neměl."

„Zní to tak," zamračil se. „Ale vy jste nic neviděla?"

Usrkla si čaje s vědomím, že tomuhle nohatému cizinci řekla už příliš. Víc, než chtěla. Má v sobě lehkost, která většině Angličanů chybí.

Ale co když se jedná o zkoušku? Co když ho poslali z armády, aby viděli, jestli si pustí pusu na špacír? Sice řekl, že „pracoval" v *New York Heraldu*, ale možná je takový ten druh Jednou novinář, vždycky novinář? Najednou jí vyschlo v krku. Nic neviděla. Ale něco slyšela. Něco velmi podivného. Přes pole se nesly hlasy a vypadalo to, že nikomu nepatří. Většinou se jednalo o nesrozumitelné mumlání, ale tu a tam se z nerozlišitelného drmolení vynořilo slovo – nebo dokonce sprosté slovo nejhoršího druhu. A dějí se i další znepokojivé věci – lidé žijící poblíž vlečky to někdy přinutí zatáhnout závěsy a nedívat se ven. Postaví u nich stráž, aby se ujistili, že plní jejich příkazy. Co před nimi skrývají?

„Ne, nic, pane Rossi," zalhala slečna Pillbodyová.

Hovor se přesunul k jejich minulosti a ona mu řekla o svém bratru Arnoldovi.

„No, Amerika by měla vstoupit do války právě proto, aby se snížil počet případů, jako je váš bratr. Vmžiku by prolomila patovou situaci."

„Doufejme. Ještě čaj?"

„Děkuji, ale měl bych už jít. Ale jestli vám to nevadí, rád bych se znovu zastavil. Mám jen pár otázek, kde tu co najdu." Podíval se dolů na kalhoty, na jednom stehně je vyzdobila skvrnka od čaje. „Například tu prádelnu."

„Tady jste. Nerad ruším. Slyšel jsem hlasy a..."

Oba se podívali na důstojníka v uniformě, který tiše obešel dům, pod jednou paží nesl čepici a v pravé ruce držel bohatou kytici divokých květin. Noře Pillbodyové vteřinu trvalo, než si ho zařadila. „Nadporučík..." Jméno si nedokázala vybavit. Od doby, kdy vojáka spatřila, uplynuly asi tři týdny. „Booth?"

„Ano. James Booth." Chvíli vypadal zmateně, přendal si květiny do levé ruky a pravou podal Rossovi, ten vstal, potřásl mu s ní a představil se.

„Nenechte se rušit," řekl Booth a přeskakoval pohledem z jednoho na druhého, i když na ni se vždycky díval o vteřinu déle. Slečna Pillbodyová si vzpomněla, jak si ji prohlížel tehdy ve škole. Líbilo se mu, co vidí? Proto ty květiny?

„Vůbec ne, byl jsem zrovna na odchodu," mrkl na něj Ross. „Tedy pokud nejsou pro mě...?"

Kývl směrem ke květinám a Angličan se trochu začervenal. Ross se usmál. „Myslel jsem si, že ne." Vzal slamák, posadil si ho na hlavu a dotkl se okraje. „Přeji vám hezký den, slečno Pillbodyová. Nadporučíku." Odešel s rukama v kapsách a hvízdal si přitom veselou melodii.

Když Američan odešel, Booth jí podal květiny.

„Děkuji," řekla slečna Pillbodyová. „I když jste mi při našem posledním setkání vyhrožoval zastřelením."

Prstem si zajel pod límeček. „Ano, no, za to se omlouvám. Snažili jsme se vysvětlit, ehm, vážnost situace. Přinesl jsem na omluvu květiny."

„Zůstanete na čaj?"

„Možná na sklenici vody? Přijel jsem na kole. Je mi horko."

„Jistě," řekla. „Ale co vás sem přivádí, nadporučíku? Chtěl jste mi jen dát květiny?"

„Vlastně ne. Tohle je taková další mise k lidem na okraji, ehm, zakázané oblasti. Dostal jsem rozkaz zkontrolovat, jestli s vámi jednají správně. Měla jste dostat kompenzaci za svou práci."

„Ještě jsem nedostala ani penny."

„Vážně?" Rozčíleně se zamračil, aby ukázal nelibost. „To tedy není moc dobré."

Dost chabá historka, ale může být pravdivá, pomyslela si. Dobře, v jednom dni se tu zastavili hned dva muži, ale nemělo by jí to stoupnout do hlavy. „Vzdělávací odbor mi teď platí padesát procent mého platu. A dávám hodiny dětem, které nedeportovali –"

„Nepřemístili."

Mávla rukou, jeho hry se slovy ji rozčilovaly. „Jakkoliv tomu říkáte. Stejně je tajně odvezli."

„A z velmi dobrého důvodu."

„To tvrdíte vy. Ale my to nemáme jak posoudit, že?"

„Ne, ještě ne. Ale jde o věc s významem pro celý národ, slečno Pillbodyová, myslím, že jsem to řekl už tehdy. Je válka. Člověk musí počítat s trochou nepohodlí." Už se zase proměnil v toho otravného důstojníka zpravodajské služby, kterého našla u sebe ve třídě. Nadechl se. „Nicméně se omlouvám za to s vaším platem. Máme tu víc podobných případů. Farmáři bez kompenzací a tak. Podívám se na to."

„Děkuji. Donesu vám tu vodu."

„Byl bych vám vděčný. Jen ještě jedna věc."

„Ano?"

„Co dělá váš americký přítel? Ross se jmenuje, že? Chci říct, není to kluk z venkova, že ne? Ne v takových šatech."

„Píše knihu." Má zmínit to o novinařině? Raději ne, rozhodla se. „Dojdu pro tu vodu."

Podruhé toho dne si oknem v kuchyni prohlížela mužského návštěvníka. Čekala, až trubky přestanou prskat a vrčet a voda poteče o něco čistší. Tenhle je stejně krásný jako Američan, jen jinak, jeho rysy se však pokřivily a zamračil se, očividně ho něco znepokojilo. Začal si okusovat nehet.

Vážně přišel, protože mu dělají starosti její finance? O tom pochybuje. Ano, v okolí se nenachází moc svobodných žen na úrovni, takže si k ní takoví muži asi nevyhnutelně najdou cestu.

Přestaň to tolik rozebírat, okřikla se. Ať už těm mužům jde o cokoliv, uklidni se a užij si tu pozornost. Nebude trvat dlouho. Nikdy netrvala.

/Osm

Coyle je odvezl z nemocnice do města, velký kabriolet řídil s lehkostí nabytou zkušenostmi. Gibson seděl s Watsonem vzadu. Majorovi to celé nešlo na rozum, ale věděl, že se obou agentů nemá na nic vyptávat. Vše se vysvětlí. Nechali ho ukončit přednášku a domluvit Fairleyho návrat do jeho pokoje ve wandsworthské nemocnici, kde ho přesunuli na méně hlídané oddělení.

„Majore, budeme se muset nějak zastavit u vás doma. Požádali jsme vaši bytnou, aby vám zabalila," řekl Gibson, když přejížděli řeku v Battersea.

„Taky budu potřebovat svůj *Britský lékařský týdeník*," zamumlal Watson nepřítomně. Byl v polovině fascinujícího článku švédského lékaře o použití diety k léčbě určitých forem anémie a další o novém antikoagulantu pro použití u krevních transfuzí číst ještě ani nezačal. Při tom, jak se lékařská věda poháněná hroznými zraněními z války po hlavě vrhá do nových oblastí, Watson nezbytně musí držet krok s nejnovějším vývojem. „A lékařskou sadu. V dopise se o ni zvlášť žádá."

„Samozřejmě. Ale smysl dává nejdřív se zastavit v Mayfairu."

„Mayfair? Odkdy Sherlock Holmes bydlí v Mayfairu?"

Gibson neodpověděl.

„Neměli by nás tam zdržet moc dlouho a potom se vydáme na cestu," řekl Coyle.

„A na kolik dní mám mít sbaleno?"

„Na tak dlouho, jak bude třeba, majore." Gibson na Watsona mrkl, aby dal najevo, že v jeho vyhýbavosti není nic osobního. Watson měl vlastně toho buclatého bývalého ženistu rád. Jen nemůže spolknout jeho současné povolání.

Jeli po King's Road, kde se nachází mnoho kasáren, a na ulici viděli spoustu vojáků. Před divadlem vystupovala dechovka složená ze zraněných vojáků a Watson žasnul nad šikovností zmrzačených mužů hrajících na nástroje. Do souboru známého jako Mladí ubožáci patřil i Jack Tyler, jednoruký trombonista, kterému se na nástroj složili čtenáři *Daily Mail*. Teď má alespoň nějakou budoucnost, dobývá slávu, která se dá využít v koncertních síních a varieté.

Avšak spoustu mužů bez končetin dohnala situace k žebrotě, zatímco vládní byrokracie řešila návrhy důchodů. Spolu s dalšími stovkami lékařů Watson tlačil na admiralitu, nemocnici v Chelsea a Vojenskou radu, aby válečná psychóza nebo neuróza byla uznána jako zranění z boje. Doposud jim slíbili, že plánované ministerstvo důchodů bude na takové požadavky hledět příznivě. Jenže sliby rodinu nenakrmíte.

Watson se otočil a chtěl něco říct Coyleovi, když vtom za sebou uslyšel hlasitý náraz. Po jejich boku se objevil černý landauer, jaký už pár let neviděl, a elegantní koně se ocitli nebezpečně blízko u kapoty kabrioletu. Z kol byla vidět jenom šmouha, jak se na ně naleštěný kočár dotáhl.

Gibson skočil na Watsona a popadl ho za hlavu a ramena. Watson se bránil, dokud si neuvědomil, o co se muž snaží, a pak se nechal zatlačit pod sedadlo. Coyle něco zavolal a Watson ucítil trhnutí, jak auto vyjelo na chodník. Otřáslo se a zastavilo.

Watson se podíval na Gibsona, jenž měl tvář jen pár centimetrů od té jeho. Cítil z mužova dechu mentol.

„Co takhle se trochu posunout, Gibsone?" navrhl Watson.

Špion se posunul a Watson viděl, jak Gibson zpod saka vytáhl revolver.

„Omlouvám se, majore," řekl Gibson, vytáhl ho nahoru a narovnal mu klopy. Coyle vystoupil z auta se startovací klikou. Pohupoval se po špičkách, dával pozor na jakoukoliv změnu situace a prohlížel si obličeje. Chodci si ho téměř nevšímali. Auta

stále spoustu lidí otravovala svou nepředvídatelností a mnoho řidičů mělo problém rozpoznat, kde končí silnice a začíná chodník. Watson předpokládal, že Coyle k nim nepatří. Tohle byl nouzový obranný manévr.

Doprava kolem nich už zase plynula. Po kočáru ani památky.

„Planý poplach," ušklíbl se Gibson. „Když se to tak vezme, všichni jsou teď nějací nervózní."

Watson se nezeptal, co se jak vezme. Nasadil si klobouk, urovnal sako a snažil se nedat najevo své obavy. Zkušenost mu říkala jedno: když jsou muži jako Coyle a Gibson nervózní, obvykle se děje něco, kvůli čemu má smysl být nervózní.

Jeli po Mount Street a Watson si říkal, jestli míří do hotelu Coburg, ale kolem okázalého průčelí jen projeli sledováni portýrem, který vypadal zklamaně, že tak impozantní dopravní prostředek neveze hosty. Nakonec zaparkovali před budovou společnosti James Purdey a synové na rohu South Audley Street. Ve výloze stále ještě byla důkladně propracovaná dvojice brokovnic obklopená několika zručně vyrobenými loveckými puškami spolu s veškerým příslušenstvím potřebným pro dobrou střelbu, ale Watson věděl, že většinu znalostí společnosti používá ministerstvo války k vytvoření nových zbraní pro bojiště ve Flandrech. Bažanti, tetřevi, jeleni, tygři a sloni budou muset počkat. Purdeyovy zbraně teď loví Němce.

Coyle pořád vypadal napjatě, vypnul motor a kabriolet se zachvěl a zastavil. Ir vyklouzl ze sedadla řidiče a rozhlédl se po ulici, než ukázal Watsonovi, aby vystoupil.

„Jste v pořádku, Coyle?" zeptal se.

„Budu, až se odsud dostaneme." Pokusil se o úsměv a Watson si všiml, že si od jejich posledního setkání ulomil přední zub. Také vrásky kolem úst se mu prohloubily a pihy snad vybledly, jako by je někdo vybělil. „Ale teď už to vypadá dost klidně. Jděte, majore."

Coyle zůstal u auta, zatímco Gibson vedl Watsona zpátky přes Mount Street kolem různých podniků, které se snažily jeden druhý předčit v květinové výzdobě, až došli k nedávno postavenému bloku budov. Zazvonil a domovník je vpustil. Watson si všiml, že domovník je velmi mladý, tak akorát k odvodu. Zvláštní. Nejevil známky ničeho, co by ho mohlo dostat z armády. A zdálo se, že zná Gibsona. Další z Kellových špionů?

Výtah je vezl do nejvyššího patra a Watson poznamenal: „Coyle vypadá, že se tak tak drží."

Gibson přikývl. „Tak ho mám rád."

I bývalý ženista se změnil od jejich prvního setkání tehdy v roce 1914, po dvou letech vypadá zachmuřenější a ztrhanější. Poznali se, když byli zapojeni do komplikované lsti, která měla vylákat německého špiona. To a ještě zabránit Watsonovi ve vstupu do armády a ochránit ho. Mezi starými přáteli to způsobilo rozepři, ačkoliv Watson už přistoupil na skutečnost, že Holmes jednal s nejlepšími úmysly.

„Co jste dělal?" zeptal se tajného agenta.

Gibson se na něj podíval s výrazem Však-vy-víte-že-byste-se-neměl-ptát. Potom se uklidnil. „Většinou vyslýchal nebo sledoval cizince."

„Hledal jste pod postelí špiony?"

„Nic tak vzrušujícího." Zasmál se. „Valná většina je naprosto nevinná, udají je žárliví nebo podezřívaví sousedé. Ale Coyle na to má nos, dokáže oddělit zrno německého agenta od plev drbů."

„Všiml jsem si, že od našeho posledního setkání navštívil zubaře." Watson si ukázal na přední zub.

Gibson se znovu rozesmál. „Ano. Zubař použil hlaveň revolveru."

„Netradiční."

„Nedělejte si starosti. Coyle tomu chlapovi nechal sebrat licenci."

Watson si mohl jen domýšlet, co to znamená, ale to už výtah

s cuknutím zastavil a cinkl zvonek. Natáhl se k mříži, ale Gibson ho chytil za zápěstí. „Ten zubař měl přítele jménem Casement."

Roger Casement napomáhal dodávkám zbraní – ruských zbraní získávaných z Německa – pro Velikonoční povstání v Dublinu. Zatkli ho v Irsku – podle všeho tam Coyle byl – a teprve před jedenácti dny ho v Toweru pověsili za vlastizradu.

„Coyle měl něco společného s Casementovým zadržením?"

Přikývnutí. „Od té doby se Coyle tak trochu pere se svým svědomím. Stejně jako by se pral každý, kdo má mezi revolucionáři rodinu a přátele."

„Vážně?"

„Žádný Ir nemá daleko k tomu, aby znal feniána."

„Ale jinak je na něj spoleh?" zeptal se Watson.

Gibson vypadal, že ho ta otázka rozčílila. „Naprostý, majore. Nezačínejte o něm pochybovat. Dál s vámi nepůjdu."

„Ne? Proč ne?"

Gibson přistoupil o krok blíž. „Má se to tak, že Coyle a já jsme uplynulé dva roky vězeli po krk v tajemstvích a ne zrovna málo lžích. Ale ať už tu jde dneska o cokoliv, nejsem do toho zasvěcen. Mám vás přivést a odejít. Takže na vás počkám dole." Ženista z toho nezněl příliš nadšeně.

„No dobře," odpověděl Watson.

„Moc mluvím. Musel jsem vyměknout. Majore, neříkám nic jiného, než abyste si dával pozor."

„Proč?"

Gibson pustil Watsonovo zápěstí. „Coyleovi se ten kočár na King's Road moc nelíbil. Abych byl upřímný, ani mně ne."

„Vždyť jste to označil za planý poplach."

Gibson se zašklebil a Watson v jeho tváři spatřil starou škodolibost. „Půjdeme a podíváme se, jestli je někdo doma?"

Odtáhl kovovou klec a vstoupili do smetanové, zlatem zdobené chodby s podlahou pokrytou vysokým červeným kobercem

a s elektrickými světly na stěnách. Byly tam troje dveře. Gibson zaklepal na číslo 11 a nastavil tvář do kontrolního kukátka.

„Vy už jste tu byl?“ zeptal se Watson.

„Jednou nebo dvakrát.“

Na druhé straně dveří se ozvalo škrábání řetízku a potom se otevřely. Vznesl se nad nimi obláček kouře vonícího po brandy.

„Pane, major Watson, jak jsem slíbil,“ hlásil Gibson muži před sebou. „Počkám dole a převezmu ho, až skončíte.“

Jestli obyvatel bytu Gibsona vůbec zaregistroval, Watson si toho nevšiml. Winston Churchill jen popadl Watsona za paži, takřka ho dovlekl do místnosti a zabouchl za nimi dveře.

/Devět

Slečna Pillbodyová potkala Američana ten den ještě jednou, když ve večerním šeru seděla u malířského stojanu. Místo nápadného oblečení dal přednost tmavému saku a šedým kalhotám. Na rtech měl píseň, na hlavě slamák a v podpaží knihu.

„Slečno Pillbodyová," pozdravil a zvedl klobouk, když se zastavil u její branky. „Jaká byla schůzka s tím chlapíkem od armády? Nemá teď spadeno na váš dům?"

„Ne. Šlo jen o nějaké úřední věci."

„Vsadím se, že to říkají všichni."

Vrhla na něj přísný pohled.

„Omlouvám se. Bylo to ode mě hrubé."

„Ne, vůbec ne. Jen tu nezbylo tolik mužů, aby se něco takového dalo vůbec říct."

„Ne, to asi ne. Teď tu zbyli jen děti, staří lidé a cizinci. Můžu se podívat?" Ukázal na obraz.

„Jen si tak krátím čas," řekla skromně.

Prošel brankou a postavil se vedle ní. „Nesmysl. Máte oko na perspektivu."

„Co čtete?" zeptala se ve snaze odvést pozornost od svých rozpaků.

„Ale. Tohle." Vytáhl knihu z podpaží. „Tarkington. Román s názvem *Sedmnáct*."

„O čem?"

„Je to blbost. O chlapcově první lásce."

„Americký?"

„Velmi."

„Počkejte tu, pane Rossi."

Šla dovnitř a rychle prohlédla svou knihovnu. Trollope? Ne.

Dickens? Lepší. Buchan by se mohl hodit. Nakonec vybrala *Kima*. Kipling nikdy nezklame.

Vrátila se ven a podala mu ji. „Když chcete psát o Velké Británii, Kipling je lepší čtení."

„Páni, děkuji." Vzal si ji a přidal k druhé knize. „Jdu obhlédnout hospodu ve vesnici. Nepředpokládám, že byste –"

Zprudka zavrtěla hlavou.

„Ne. Samozřejmě že ne. Žádné ženy."

„Rozhodně žádné slušné ženy." Usmála se. „V Thetfordu se nachází hotel, kde si ženy mohou dát sherry, aniž tím spálí všechny společenské mosty."

„Budu si to pamatovat. Ještě něco bych měl vědět? O místních?"

„No, muži jsou obhroublí. Budou k vám podezřívaví."

„Protože jsem Američan?"

„Ne. Protože nejste odtud. Na cizince nemusíte pocházet z Ameriky. Stačí pár kilometrů."

„Doufal jsem, že z nich možná dostanu nějaké názory na válku. Upřímné, a ne velkoměstské."

„Obávám se, že budou velmi obezřetní."

Ross se nad tím zamyslel. „Co kdybych jim koupil pití?"

Zdvihla obočí. „Kupovat jiným mužům pití v hospodách je nezákonné."

„Cože?" O tomhle pravidle neslyšel.

„Přesně tak. Ale každý to tu ignoruje. Jenže za nouzových opatření nemůžete jinému muži koupit pití. Kvůli prevenci nadměrné konzumace. A když se to rozhodnete udělat, musíte si dát pozor. Promluvte si s panem Suttonem. Frederickem Suttonem. Dělá hostinského. Učím jeho dceru Lottie. Není špatný."

„Děkuji za radu, slečno Pillbodyová."

„Noro," opravila ho, ale vyslovit vlastní jméno jí přišlo divné.

„Noro. Třeba vám podám hlášení o svém dobrodružství v Pluhu."

Přikývla. „To bych ráda, pane Rossi."

„Bradley. A vůbec, přejděme rovnou k Bradovi. Můžeme?"

„Myslím, že ano," špitla. „Brade."

„Skvěle."

Slečna Pillbodyová sledovala, jak si s hvízdáním vykračuje uličkou, a poručila svému bušícímu srdci, aby přestalo dělat hlouposti a koukalo se uklidnit. Pohlední Američané nejsou součástí jejích plánů.

Ale tenhle by mohl být, pomyslela si.

Nadporučík Booth seděl ve své kanceláři – bývalé dřevorubecké chatě, jejíž obytný prostor zbavili nábytku a nastěhovali sem stůl, židli, sejf a gramofon – a myslel na slečnu Pillbodyovou a pana Bradleyho Rosse. Jaká je pravděpodobnost, že se na okraji nejcitlivějšího místa ve Spojeném království objeví spisovatel? A navštěvuje dámy z vesnice, nejspíš shání klepy. Jaký spisovatel? Slečna Pillbodyová mluvila o „knize".

Poslal do Londýna žádost o prověření Rosse a odpověď očekával do čtyřiadvaceti hodin. V poslední době cizince vystopujete snadno. Většinu jich už někdy vyslýchalo Zvláštní oddělení nebo MI5. Kvůli Rossovu americkému občanství by bylo lehce ošidné, kdyby Booth přikázal jeho přemístění, ale obrana Anglie má přednost. Nechce, aby mu po lese slídil zvědavý Amík.

Ne že by tam měl zrovna co najít. Většinu prací pozastavili hned po té... nehodě. Takto se to pojmenovalo pro veřejnost: Nehoda. Osm mužů zasažených, sedm z nich mrtvých. Pouze jeden přeživší. A ten nemluví. Možná už nikdy nebude, soudě dle stavu, v němž se ten chudák nachází.

Poté se Swinton, podplukovník velící táboru, dokázal vyhnout ničivé vzpouře ujištěním svých mužů, že se projekt pozastaví, dokud nepřijdou těm úmrtím na kloub. Takže teď až na rutinní údržbu vše utichlo – normálně se chatka dnem i nocí otřásá a zpěv ptáků přehluší hučení těžké techniky.

Ale co si bude Ross myslet, až se zvuky zase ozvou? Booth se podíval na červeně vyznačenou evakuovanou oblast na nástěnné mapě. Snad měli vyčistit taky Snarewold a ostatní vesnice. Všechno v doslechu.

A co se slečnou Pillbodyovou?

No, ona nepředstavuje žádnou hrozbu. Vlastně by mohla být užitečná. V táboře chybí jakékoliv rozptýlení. Hrabě s sebou při odjezdu do Hyde Park Corner vzal rodinu i většinu služebnictva a z žen tu zůstaly jen hospodyně, kuchařka a čtyři služky, ale ty mají zákaz opustit bez doprovodu nejbližší pozemky, stejně jako zdravotní sestra, sice atraktivní, ale už po třicítce. A taky podle všeho pěkně zatvrzelá.

Slečna Pillbodyová rozhodně není nepřitažlivá a on cítil, že je na ní víc než jen hezká tvářička. Domníval se, že se pod tím tichým povrchem nachází něco živějšího. Jako likérový bonbon, jehož mdlý obal skrývá uvnitř výrazné překvapení. Cítil to ve škole. To proto jí donesl květiny. Dokázal si představit, jak s ní tráví čas a odkrývá její vrstvy. Piknik. Vyjížďka na kole. Čaj ve městě. Sherry v Thetfordu. Nepochyboval o tom, že by ji potěšila pozornost o pět nebo více let mladšího důstojníka s dobrými vyhlídkami, až dokončí tuto část projektu. A zatím by třeba zjistil, jestli se nemýlil a ona není vlk v rouše beránčím.

Ne že by zašel dál než k letnímu románku. Doma v Bathu má Sally, nejmladší dceru místního poslance. Možná nelahodí oku tolik jako slečna Pillbodyová, ale je to o moc vhodnější partie, alespoň společensky. Jenže bude trvat dobrých pár měsíců, než skončí jeho práce tady, a mezitím potřebuje nějaké lehčí povyražení. Věděl, že dokáže zapojit nenucený šarm, když se to žádá; právě ten mu v první řadě přinesl práci u zpravodajské služby Těžkého oddílu. Ten a jeho otec, jeden z autorů *Vládní válečné příručky,* která v roce 1910 předepsala podrobnosti reakce státu na jakýkoliv konflikt, od nasazení sil po cenzurování pošty.

Podepsal na stole ležící rozkaz k přesunu jednoho z mužů, který se třikrát pokusil bez dovolení opustit tábor, na „klidné bezpečné místo“, kde ho budou držet v izolaci, dokud s tajemstvím Elvedenu nevyjdou ven.

Hodiny odbily sedm a Booth si uvědomil, že má hlad. Poskládal papíry, zamknul je do sejfu a připravil se na odchod z kanceláře. Ozvalo se zaklepání na dveře a jeden z desátníků nosících zprávy mu podal telegram. Očekával, že půjde o Rosse, ale vzkaz přišel od Výboru pro zásobování při ministerstvu války.

„Viděl tu zprávu podplukovník Swinton?“ zeptal se Booth desátníka.

„Ne, pane. Řekl jste, že máme všechny zprávy od tohoto odesílatele ukázat nejdříve vám.“

„Ano. Dobrá práce.“ Kručelo mu v břiše, ale večeře bude muset počkat. Stejně jako myšlenky na Rosse a slečnu Pillbodyovou. Teď záleží jen na jediné věci. Na co si to sakra Winston Churchill hraje?

/Deset

Churchill zavedl Watsona do dlouhého salonu s pozlaceným příslušenstvím, které by mohlo připadat pompézní i Králi Slunce: několikaramenný lustr vypadal, jako by ho ukradli ze zámku, jeho proporce rozhodně neodpovídaly prostoru; čalouněná lenoška se třpytila zlatými nitěmi a střapci; mramorový stůl stál na pečlivě odlitých nohou. Ošklivé, pomyslel si Watson.

„Nepatří mi to tu," zasmál se Churchill při pohledu na Watsona zírajícího na záplavu červených závěsů. „Sakra, vypadá to tu jak v bordelu. Patří to Harrymu Cliffordovi; nechává mě to tu používat, když nechceme vyřizovat věci na veřejnosti."

Poté si Churchill všiml, že Watson obdivuje velkou olejomalbu plachetnice útočící na rozbouřeném moři. „Jmenuje se Metla zlovůle," vysvětlil Churchill. „Loď hraběte z Cumberlandu. Trocha umělecké licence, řekl bych, že v těch vlnách byste netrefil pobřeží. Ale Metla byla ve své době největším plavidlem postaveným v Anglii. Třicet osm děl. Nepřátele děsila k smrti. Clifford, ten hrabě, byl samozřejmě korzár, ale Španělům to v Karibiku pěkně osladil. Něco k pití?"

Aniž počkal na odpověď, nalil politik z karafy na stolku dvě sklenice vermutu a jednu podal Watsonovi.

Watson si ji vzal, ale nenapil se. Korzár. Inu, dovede si představit, proč by Churchill mohl mít slabost pro kapitána Metly, muže, jenž koná pro svou zemi, ale nehraje podle konvenčních pravidel.

„Copak Clifford na svém pirátství nevydělal hotové jmění?" zeptal se Watson.

„A celé ho prosázel na koně a klání dřevci," odpověděl Churchill. „Tu podobnost bychom neměli brát příliš doslovně, že?

Ale v jednom smyslu sedí. Hodláme vyděsit nepřítele způsoby, o nichž se mu ani nesnilo. A právě proto jste tady, Watsone. No, omlouvám se za celou tu fintu –"

„Nejprve mám jednu otázku."

Churchill, který už se nadechl k jednomu ze svých proslulých proslovů, byť tentokrát jen k jednočlennému publiku, se na něj podíval s přimhouřenýma očima. „Jakou?"

Watson vytáhl z náprsní kapsy dopis od Holmese. „Proč mi posíláte dopisy a vydáváte se v nich za Sherlocka Holmese?" zeptal se a nedokázal v hlase potlačit vztek.

„Vydávám?" reagoval Churchill zdrženlivě.

Watson zdvihl dopis. „Pane Churchille, v ruce držím do očí bijící padělek."

Donal Coyle věděl, že jeho dny agenta britské koruny jsou sečteny. V Kanceláři vždy představoval výjimku, jako by mezi zaměstnance pustili podvraťáka, protože žádný slušný gentleman se nechtěl stát špionem. V SSB/MI5 vzali, co se dalo, třeba i rozčarovaného feniána. Jenže tyhle dny skončily. Gentlemani se teď kvůli obraně království ochotně pouštějí do všemožných tajných pronásledování. A vzhledem k situaci v Irsku budí teď už jen kvůli svému přízvuku víc podezření než kdy předtím.

Coyle věděl, ke komu cítí loajalitu. No, především ke svému příteli Harrymu Gibsonovi, ale také k oddělení, jež mu poskytlo domov. A k Anglii?

Tím už si tak jistý nebyl.

Ir si zapálil cigaretu a opřel se o zeď vedle obchodu se zbraněmi, hned u kufru zaparkovaného kabrioletu. V nepadnoucím obleku a s laciným kloboukem do těchto ulic nezapadá. V Mayfairu špioni pracují zřídka. Má na sobě šaty do stoky. Právě tam odvádí nejlepší práci. Horní vrstvy hlídají pro Kella a spol. jiní, třeba Langdale Pike.

Pochopitelně to nebylo jenom povstání, co ho přimělo přehodnotit svou pozici. Také dostal dopis od matky, poslaný přes zabezpečený P. O. box, v němž stálo, že ztrácí zrak: „Musela jsem poprosit Marii Coughlanovou, aby mi ten poslední přečetla. Říkají, že mám šedý zákal..."

Možná by se marnotratný syn měl vrátit a pomoct, zjistit, jestli se s tím dá něco dělat. Bratr žije daleko v Americe, sestra se vdala do Corku a matka teď zůstala odkázaná na sousedy, jako je Marie Coughlanová. Šedý zákal. Na její svět určitě padá mlha.

Coyle přehlédl ulici, nenuceně si prohlížel každé auto a vůz projíždějící okolo a zároveň pozoroval cestující. Ani jedno zatím neprojelo dvakrát. Ne že by měl důvod očekávat nějaké problémy. A právě v takových chvílích je čeká nejvíce.

Vzal si s sebou dvě pistole. Větší nosí na opasku – jednou z výhod ledabyle střiženého saka je, že se v něm ledacos schová – a ve zvláštním udělátku v ponožce má malý revolver, dost dobrý na práci zblízka. Zkušenost ho naučila, že se jedná o nejsnazší a nejrychlejší umístění pro zbraň, když řídí nebo jede v autě. Dvakrát už mu zachránil život.

Jak sdělí zprávu o návratu do Irska Harrymu? Už spolu pracují čtyři roky. A tvoří moc dobrý tým. Nejstarší u SSB. Coyle však usoudil, že nastal čas jet domů a vrátit se mezi své lidi. Vlny z povstání se pořád šíří a rozrušují obyvatelstvo. Dokonce i ti, kdo nevěří v ozbrojený boj, cítí, že následné popravy byly kruté a svévolné. Mohl by existovat způsob, jak vést nepokoje mírovější cestou než ozbrojeným povstáním. Pravda, možná si tam pár lidí přeje jeho smrt, ovšem ví, že alespoň tři z nich už sami opustili tento svět. Poslal několik předběžných pokusů o zahájení jednání přes strýce Seana a –

Černé čtyřmístné Shelsey na šasi z Crossley.

Ten popis mu vyskočil na mysli, ještě než si uvědomil, na co se dívá. Za nákladem taženým koňmi se po ulici motalo čtyřmístné Shelsey na šasi z Crossley. Moc pěkné auto. Má i Warlandovy

dvojité odnímatelné ráfky. Nejspíš model s pětadvaceti koňskými silami. Tři pasažéři, ani jeden z nich šofér. Elegantně oblečení, dva s tmavými napomádovanými vlasy, jeden světlovlasý. Jeden z těch prvně jmenovaných má brýle.

Už jsme ho potkali dřív, že? Ale kde? Ne tady, ne v Mayfairu.

U nemocnice. Když jsme šli pro Watsona. Předtím v něm seděl jen řidič a jeden cestující. Ten blonďák. Od té doby přibyl další pár rukou.

Coyle zkoumal scénu ve své vizuální paměti, téměř jako by ji sledoval na plátně. Tenhle kousek uměl. Shelsey odjelo před ním s Gibsonem a Watsonem. A to znamená co? Že tam tihle muži nedostali příležitost jednat, což je pravda. Watson, Coyle a Gibson opustili nemocnici v obklíčení sester střídajících směnu, které s nimi šly až k autu. Jestli Coylea našli po cestě a sledovali ho, musejí v tom, co dělají, být dobří. Sakra dobří.

Potom ucítil, že musí jednat, protože mu začaly brnět palce, což se mu někdy stávalo. Ten zvláštní pocit mu připomínal omrzliny, jež míval jako dítě. A ze zkušenosti věděl, že své palce nesmí ignorovat. Coyle počkal, než auto projede, odlepil se od zdi a zahodil cigaretu. Podíval se na blok domů, kde čeká Gibson. Musí ho varovat, že Watsonův život je v ohrožení.

Po čtyřech krocích se znovu ohlédl a viděl, že se Shelsey otočilo a vrací se k němu. Rozepnul si sako a všechny myšlenky na odchod z Kanceláře byly ty tam.

Jedenáct

Winston Churchill se na dopis ve Watsonově ruce skoro ani nepodíval. „Přišel byste kvůli někomu jinému?“

„Asi ne, ale mohl jste to nejdřív zkusit.“

„Nemám čas něco ‚zkoušet‘,“ zavrčel poslanec, kopl do sebe vermut a šel si dolít. „Jak jste poznal, že je falešný? Ten podpis se sakra povedl. Nechal jsem ho okopírovat z jeho dopisu.“

Watson se tomu musel zasmát. „Tak já vám to vyjmenuji. Papír neodpovídá. Příliš moderní psací stroj. Volba slov –“

„No dobrá, no dobrá. Ušetřete mě toho chytráckého rozboru. Ten si nechte do svých knih.“ Churchill náhle začal výrazně šišlat. Zvedl doutník odložený v popelníku a znovu ho roztahal. „Přišel jste. Účel to splnilo.“

„A Holmes?“

„S ním je těžké pořízení.“

Watson se snažil ujistit, že na něm není vidět znepokojení, které pocítil. Skutečnost, že se Churchill snížil k padělání dopisu, naznačovala, že Holmes je buď indisponován, nebo odmítá politikovi pomoct. „Je to opravdu jedinečný muž.“

„Myslím, že takhle lidé mluví o mně, když se snaží být zdvořilí. Pokoušeli jsme se ho zapojit do několika projektů včetně tohohle. Každopádně jsme chtěli vás. Tedy, já jsem chtěl.“

„Kéž bych mohl říct, že mi to lichotí.“

Churchill si Watsona pár okamžiků prohlížel s tváří staženou jako boxerova pěst. „Tahle válka má zatím dvě velká tajemství,“ začal politik. „Jedním byl plán dostat vojáky z pláží Gallipoli, aniž Turci pochopí, co se děje. Úspěšně, pokud se dá ústup z takových jatek nazývat úspěchem. A teď tu máme Metlu zlovůle.“ Znovu ukázal na malbu. „Dalo by se říct, že stavíme svou vlastní Metlu.“

„Chcete děsit k smrti, jak jste zmínil. Jedná se o nějakou loď?“

„Co vás k té úvaze vede?“

„Vaše minulost. První lord admirality.“

„Hmm.“ Churchillovi přelétl přes tvář úsměv.

„Řekl bych, že vyvíjíte nějaký druh vodní zbraně.“

„Málem jste se trefil. Ale teď vám nemůžu říct, o co se jedná.“

„Tak proč jsem tady?“ dal se obměkčit Watson a konečně se napil teplého vermutu.

„Naše Metla měla poruchu. Zabila sedm lidí. Našich lidí. Přežil osmý. Jen on nám může říct, co se stalo. Pozastavili vývoj zařízení, dokud si tím nebudeme jistí.“

„Jak zabila?“

„No, nejdřív všichni zešíleli.“

„Zešíleli?“ zopakoval Watson.

„Ano. Proměnili se v nepříčetné blábolící trosky. S určitostí vím, že jste se s něčím podobným setkal už dříve. Náhlé nevysvětlitelné šílenství.“

„Ano,“ přitakal Watson a vybavil si aféru u Poldhuské zátočiny, kdy podlý Mortimer Tregennis pomocí jedu zabil svou sestru a bratra dohnal k šílenství.

„Ale tohle je úplně něco jiného. Existují důkazy, že se pokusili Metlu zničit v zápalu jakéhosi...“ – Churchill obtížně hledal slovo – „... běsnění.“

„Nemohlo by se jednat o sabotáž nepřátelského agenta? Pokud to je skutečně tak zázračná zbraň.“

„Mohlo. Ale jak jsem řekl, držíme to v tajnosti. Každého, kdo o tom ví a aktivně se toho neúčastní, drží na ‚klidném a bezpečném místě‘, jak tomu říkají. Dokud nevytáhneme králíka z klobouku.“

„To by se týkalo i mě?“

Churchill se na něj zlostně podíval. „Mohlo by, pokud bych vám řekl ještě víc a vy byste odmítl pomoct.“

Watson se urazil. Zvykl si, že se mu ve státních záležitostech

věří. Mycroft Holmes mu kdysi prozradil věci, které mohly otřást impériem. „Ale já bych o tom nemluvil."

Churchill vypadal naštvaně. „Snad. Ale příběh o našem králi se dvěma manželkami se dostal na světlo, že? No?"

Holmes s Watsonem pomohli vyvrátit obvinění, že král Jiří V. se při službě v námořnictvu na Maltě po nerozvážné aférce oženil s dcerou admirála. V časopise vyšel článek naznačující, že Jiří si vzal svou ženu, princeznu May, bigamicky. Obhajoba trvala na tom, že král se se zmíněnou ženou nikdy nesetkal. Ve skutečnosti existovaly důkazy, že spolu navštívili plesy v Hampshiru, ale pro dobro národa je zatajili. Nicméně, v novinách bulvárnějšího ražení se nedávno objevily narážky ohledně ututlání té kauzy.

„To jsem neudělal já."

„No to doufám, Watsone," řekl Churchill, jako by snad pochyboval. „Podívejte, povaha toho zařízení vás v tuto chvíli nemusí zajímat. My po vás chceme, abyste vyléčil toho osmého muže. Nechce, nebo nemůže mluvit. Úplně oněměl. Jak se to jmenuje... něco na a?"

„Afázie."

„Úplná. Nic z toho, co zkusili, od vlídnosti po krutost, jeho mlčení neprolomilo. V každém ohledu se jedná o granátový šok, zrovna jako u případů, které jste léčil. Ano, o vaší práci vím vše."

„Nejsem jediný v oboru," odporoval Watson. „Existují i jiní –"

Churchill rázně zavrtěl hlavou, až se mu rozklepal rodící se podbradek. „Komunisti, pacifisti a homosexuálové."

„Určitě ne všechno najednou, pane..."

Churchill jízlivou poznámku přešel. „Věci se mají tak, že mě obviňují z vměšování se do projektu. Ale někdo s tím musí trochu pohnout. Potřebuju, abyste přiměl toho muže mluvit, on nám řekl, co se stalo, a tahle válka se dala zase do pohybu."

Watson zavrtěl hlavou. „Nemůžu se do toho zapojit."

Churchill se zamračil. „Nemůžete? Nebo nechcete?"

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.